

فارسی ۲

فصل چهارم: ادبیات پایداری * درس هشتم: در امواج سند * قلمرو ادبی

سخت- سراسری- ۱۳۸۵

۱ در مصراع اول کدام بیت، همه آرایه‌های «کنایه، استعاره و تشخیص» به کاررفته است؟

۱	ای داد، کس به داغِ دلِ باغ، دل نداد	ای وای، های‌های عزا در گلو شکست
۲	آواز عاشقانه ما در گلو شکست	حق با سکوت بود، صدا در گلو شکست
۳	«بادا» مباد گشت و «مبادا» به باد رفت	«آیا» ز یاد رفت و «چرا» در گلو شکست
۴	آن روزهای خوب که دیدیم خواب بود	خوابم پرید و خاطره در گلو شکست

سخت- سراسری- ۱۳۸۷

۲ در کدام بیت، همه آرایه‌های «تشخیص، ایهام، استعاره و کنایه» وجود دارد؟

۱	زنده کنند و باز پر و بال نو دهند	هر چند بر کنید شما پر و بال گل
۲	گل را مدد رسید ز گلزار روی دوست	تا چشم ما نبیند دیگر زوال گل
۳	امروز روز شادی و امسال، سال گل	نیکوست حال ما که نکو باد حال گل
۴	جامه دران رسید گل از بهر داد ما	زان می دریم جامه به بوی وصال گل

قلمرو فکری

۳ بیت «بیا که قصر امل سخت سست بنیاد است / بیار باده که بنیاد عمر بر باد است» با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

سخت- سراسری- ۱۳۸۹

۱	عمر اگر خوش گذرد زندگی نوح کم است	ور به ناخوش گذرد، نیم نفس بسیار است
۲	من عمر خویش را به صبوری گذاشتم	عمری دگر بیاید تا صبر بر دهد
۳	وام جهان است تو را عمر تو	وام جهان بر تو نماند مدام
۴	به گردن در آتش در افتاده‌ای	به باد هوا عمر بر داده‌ای

۴ آرایه‌های مقابل همهٔ ابیات به‌استثنای بیت ..... تماماً درست است. سخت- سراسری- ۱۳۹۱

- ۱ گر به مراد من روی و نروی تو حاکمی / من به خلاف رای تو گر نفسی ز من، ز من (جناس تام - ایهام)
 ۲ چشم که بر تو می‌کنم چشم حسود می‌کنم / شکر خدا که باز شد دیدهٔ بخت روشنم (جناس ناقص - استعاره)
 ۳ شهری اگر به قصد من جمع شوند و متفق / باهمه تیغ بر کشم و ز تو سپر بیفکنم (مجاز - تضاد)
 ۴ دردی است در دلم که گر از پیش آب چشم / برگیرم آستین برود تا به دامنم (اغراق - حسن تعلیل)

۵ آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

در عرضگه عشقش فتنه سپه انگیزد در رزمگه زلفش گردون سپر اندازد سخت- سراسری- ۱۳۸۷

- ۱ تشخیص، تشبیه، مراعات نظیر، ایهام
 ۲ استعاره، کنایه، تشبیه، مراعات نظیر
 ۳ تشبیه، کنایه، مجاز، جناس
 ۴ ایهام، مجاز، استعاره، جناس

۶ در کدام بیت آرایه‌های «تشبیه، جناس، کنایه و مراعات نظیر» به کار رفته است؟ سخت- سراسری- ۱۳۸۶

- ۱ از رهگذر خاک سر کوی شما بود هر نافه که در دست نسیم سحر افتاد
 ۲ بس تجربه کردیم در این دیر مکافات با دُر دکشان هر که در افتاد بر افتاد
 ۳ دردا که از آن آهوی مشکین سیه چشم چون نافه بسی خون دلم در جگر افتاد
 ۴ پیرانه سرم عشق جوانی به سر افتاد وان راز که در دل بنهفتم به در افتاد

۷ در کدام بیت، همهٔ آرایه‌های «جناس، استعاره، کنایه و تشبیه» موجود است؟ آسان- سراسری- ۱۳۸۲

- ۱ گفتم بینمش مگرم درد اشتیاق ساکن شود، بدیدم و مشتاق تر شدم
 ۲ مهمان سراسر خانهٔ دنیا که اندر او یک روز این بیاید و یک روز آن رود
 ۳ آن کس که سر به جیب قناعت فرو نبرد بگذار تا به چاه مذلت فرو رود
 ۴ گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم

تاریخ ادبیات

۸ در کدام کلمه «یکی از واج‌های آن» تلفظ نمی‌شود؟ آسان- آزاد صبح- ۱۳۸۱

- ۱ کمر بند
 ۲ سه گوش
 ۳ قند شکن
 ۴ نی شکر

قلمرو زبانی

۹ در عبارت زیر که از کلیله و دمنه انتخاب شده، چند واژه غلط است؟ متوسط- گزینه ۲- ۱۳۹۰

«هرگاه حوادث به عاقل محیط شود، باید که در پناه صواب رود و بر خطا اصرار ننماید و آن را ثبات عزم و حسن عهد نام نکند که اگر خوار در چشم مستبد افتد، در بیرون رفتن آن غفلت ورزد و آن را خوار دارد، بی شبهت کور شود.»

- ۱ یک
 ۲ دو
 ۳ چهار
 ۴ سه

۱۰ در کدام کلمه واج «ت» به تلفظ در می آید؟

۱ ستم

۲ ماست بندی

۳ دُرست

۴ دستیار

قلمرو ادبی

۱۱ در کدام گزینه تشبیه وجود دارد؟

الف) گشت نگارین تذرو پنهان در مرغزار

ب) سوسن کافور بوی گلبن گوهر فروش

پ) ابر بهاری ز دور، اسب برانگیخته

ت) بر گل تر عنعلیب، گنج فریدون زده است

۱ ب و پ

۲ پ و ت

۳ ت و الف

۴ الف و ب

۱۲ در کدام گزینه تشبیه وجود دارد؟

۱ دل در این پیرزن عشوه گر دهر نبند

۳ ورنه این شطّ روان چیست که در بغداد است

۲ خاک بغداد به مرگ خلفا می گرید

۴ بلکه آن است سلیمان که زملک آزاد است

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۳ مجموعه آرایه های «حس آمیزی، تشبیه، کنایه و جناس» در کدام گزینه آمده است؟

۱ از دیده گر سرشک چو باران چکد رواست

۲ تا کی می صبح و شکر خواب بامداد

۳ در هر طرف زخیل حوادث کمین گهی است

۴ بی عمر زنده ام من و این بس عجب مدار

کندر غمت چو برق بشد روزگار عمر

هشیار گرد هان! که گذشت اختیار عمر

زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر

روز فراق را که نهد در شمار عمر

۱۴ در کدام گزینه نکات ادبی و آرایه های بیت «حافظ سخن بگوی که بر صفحه جهان / این نقش ماند از قلمت یادگار

عمر» آمده است؟

۱ تخلّص، تشبیه، حسن تعلیل، مجاز

۲ تشبیه، مجاز، استعاره، تناسب

۳ استعاره، حس آمیزی، حسن تعلیل، ایهام

۴ کنایه، تشبیه، مجاز، پارادوکس

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

قلمرو فکری

۱۵ بیت «در هر طرف زخیل حوادث کمین گهی است / زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر» با کدام بیت ارتباط معنایی

ندارد؟

۱ خمیازه گشاید دهن زخم دلم باز

چون دیده بدان غمزه ناوک فکن افتد

۲ ز سیل حادثه صحرا و کوه در سفر است

چه واکشیده ای ای خانمان خراب اینجا

۳ ای که در نعمت و نازی به جهان غره مباحش

که محال است در این مرحله امکان خلود

۴ دامن کشان که می رود امروز بر زمین

فردا غبار کالبدش در هوا رود

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

قلمرو ادبی

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۶ آرایه‌های «تشبیه، استعاره، اغراق و تکرار» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱ به غنچه گوی که از روی خویش، پرده فکن که مرغ دل ز فراق رُخت، پریشان شد
- ۲ ز حال قلبِ جفا دیده‌ام، می‌رس، می‌رس چو ابر از غم دلدار، اشک ریزان شد
- ۳ ندا به ساقی سرمست گل عذار رسید که طَرَفِ دشت چو رُخسار سرخِ مستان شد
- ۴ سرود عشق ز مرغان بوستان بشنو جمال یار ز گل برگ سبز، تابان شد

قلمرو فکری

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۱

۱۷ مفهوم بی‌اعتباری مقاصد دنیایی در کدام بیت وجود ندارد؟

- ۱ به شادی و آسایش و خواب و خور ندارند کاری دل‌افکارها
- ۲ گره را ز راز جهان باز کن که آسان کند باده، دشوارها
- ۳ مهین مهرورزان که آزاده‌اند بریزند از دام جان تارها
- ۴ جز افسون و افسانه نبود جهان که بستند چشم خشایارها

قلمرو ادبی

سخت - سراسری - ۱۳۸۱

۱۸ در کدام بیت، هر سه آرایه «تشبیه، مراعات نظیر و تشخیص» به کار رفته است؟

- ۱ ز دیده‌های ضعیف از محبت احباب به چهره اشک فشانم که عازم سفرم
- ۲ چو ابر آب فشانم ز دیده حسرت که رفت روز جوانی چو برق از نظرم
- ۳ نجات آخرت را چاره گر باش در این منزل ز رفتن باخبر باش
- ۴ ببین، دور از تو، شاهانی که مردند ز مال و ملک و شاهی، هیچ بردند؟

قلمرو زبانی

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۲

۱۹ در کدام کلمه واج «ت» به تلفظ در می‌آید؟

- ۱ ستم
- ۲ ماست بندی
- ۳ درست کار
- ۴ دستیار

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۴

۲۰ با توجه به واژه‌های زیر، در چند واژه هنگام تلفظ، «کاهش آوایی» صورت می‌گیرد؟

- ۱ پنج
  - ۲ هفت
  - ۳ شش
  - ۴ چهار
- دست‌گیری / هشت ماهه / امتناع کردن / انبیاء / خواستگاری / شمع‌سازی / چنگانه

سخت - قلم چی - ۱۳۹۴

۲۱) کدام بیت، فاقد آرایه «تشبیه» و دارای آرایه های «حس آمیزی و استعاره» است؟

- ۱) از خشک طینتان مطلب جز جواب خشک بحر سراب را چه بود جز سحاب خشک
- ۲) صد رنگ سخن در لب هر برگ گلی هست فریاد که گوش تو گران است در این باغ
- ۳) ز چشم شور، آب زندگانی تلخ می گردد از آن چون خضر بر گرد جهان پوشیده می گردم
- ۴) دشنامی از آن لب گندم تازه و خوش بو زان گل سخن تلخ گلاب است در اینجا

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۴

۲۲) در کدام بیت آرایه «تشبیه» بیش تری دیده می شود؟

- ۱) چگونه باز کنم بال در هوای وصال که ریخت مرغ دلم پر در آشیان فراق
- ۲) ز سوز شوق دلم شد کباب دور از یار مدام خون جگر می خورم ز خوان فراق
- ۳) بسی نماند که کشتی عمر غرقه شود ز موج شوق تو در بحر بی کران فراق
- ۴) فلک چو دید سرم را اسیر چنبر عشق بیست گردن صبرم به ریسمان فراق

۲۳) در همه گزینه ها به استثنای گزینه ..... دو اضافه تشبیهی و دو اضافه استعاری وجود دارد. متوسط - قلم چی - ۱۳۹۴

- ۱) شاهد آرزو، رخ اندیشه، گیسوی بید، اسب فصاحت ۲) دوش نسیم، کیمیای عشق، مهد زمین، گوش طرب
- ۳) اکسیر مراد، دست روزگار، سیلاب غم، حمله حسد ۴) کنگره عرش، سمند سخن، چشم دل، پایه افکار

سخت - خارج از کشور - ۱۳۹۳

۲۴) «کنایه» در کدام بیت کم تر یافت می شود؟

- ۱) سبک سری که زند پیش بحر لاف وجود اگر به باد دهد سر بجاست همچو حباب
- ۲) هر که سجاده خود بر سر آب اندازد همچو کف در نظر همت مردان پوچ است
- ۳) دهر سپید دست سیه کاسه ای است صعب منگر به خوش زبانی این ترش میزبان
- ۴) فلک با تنگ چشمان گوشه چشم دگر دارد که چون فرزند کور آید، شود چشم گدا روشن

۲۵) در همه عبارت ها به استثنای عبارت ..... آرایه های «تشبیه و پارادوکس» هر دو وجود دارد؟

متوسط - خارج از کشور - ۱۳۹۲

- ۱) صدای سایش بال های خیال تنها سخنی است که سکوت ابدی کویر را نشان می دهد.
- ۲) کویر انتهای زمین است، پایان سرزمین حیات است در کویر گویی به مرز عالم دیگر نزدیکیم.
- ۳) شب کویر این موجود زیبا و آسمانی شبی است که از بامداد آغاز می شود، شب کویر به وصف نمی آید.
- ۴) آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال در سموم سرد این عقل بی درد و بی دل پژمرد.

۲۶ مفهوم بیت «این یک دو دم که مهلت دیدار ممکن است / دریاب کار ما، که نه پیداست کار عمر» با همه اییات به استثنای ..... ارتباط معنایی دارد؟
متوسط - قلم چی - ۱۳۹۵

- ۱) دمی پیش دانا به از عالمی است   نگره دار فرصت که عالم، دمی است
۲) زمانه در گذر است و اجل ز پی تازان   به هوش باش که فرصت ز دست نگذاری
۳) بر کام دل به گردش ایام دل میند   کاین چرخ کج مدار نه بر آرزو رود
۴) به مأمنی (=جایگاه) رو و فرصت شمر غنیمت وقت   که در کمینگه عمرند قاطعان طریق

۲۷ مفهوم کدام اییات با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

- «در هر طرف ز خیل حوادث، کمین گهی است   زان رو، عنان گسسته دواند سوار عمر»
الف) لحظه ای بیش نبود آن چه ز عمر تو گذشت   و آن چه باقی است به یک لحظه دیگر گذرد
ب) عمر در بیهوده گردی گذرانیم چو موج   از گهر صلح به خار و خس دریا کردیم
ج) سپهر بلند ار کشد زین تو   سرانجام خشت است بالین تو
د) نمی آساید از رفتن دمی این عمر مستعجل   نفس رفتار عمرت را بود آواز پا، بشنو
ه) عنان سیل را هرگز شکست پل نمی گیرد   نگردد قدّ خم مانع، شتاب زندگانی را
- ۱) الف - ب - ج   ۲) ب - ج - ه   ۳) الف - د - ه   ۴) ج - د - ه

۲۸ در کدام گزینه آرایه های «کنایه، متناقض نما، تشبیه و تلمیح» دیده می شود؟
سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۵

- ۱) در راه عشق و سوسه اهرمن بسی است   پیش آی و گوش دل به پیام سروش کن
۲) هر شبمی در این ره صد بحر آتشین است   دردا که این معما شرح و بیان ندارد
۳) دلق گدای عشق را گنج بود در آستین   زود به سلطنت رسد هر که بود گدای تو
۴) لب چون آتشش آب حیات است   از آن آب آتشی در ما گرفته است

۲۹ آرایه های «کنایه، تشبیه، حس آمیزی، مراعات نظیر و تضاد» به ترتیب در کدام گزینه وجود دارد؟
سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۵

- الف) چهره ات در خواب خندان تر ز بیداری بود   گریه شادی است کار شمع بر بالین ترا
ب) گلشن حس ترا گردد گل از چیدن زیاد   چون تواند خالی از گل ساختن گلچین ترا
ج) کرد اگر شیرین زبانی دیگران را دلپذیر   تلخ گویی ساخت در چشم جهان شیرین ترا
د) در زمین خاکساری نقش پا گردیده ام   بر امید آن که شاید پی سپر گردم ترا
ه) چون ز بی قدری نیم شایسته بزم حضور   چشم دارم حلقه بیرون در گردم ترا

- ۱) د - ج - ه - الف - ج   ۲) ه - ب - د - ج - الف   ۳) ه - د - ج - ب - الف   ۴) د - ج - الف - ب - ه

آسان- قلم چی- ۱۳۹۵

۳۰ در تمامی ترکیب‌های کدام گزینه تکواژ میانی در زبان گفتار حذف شده است؟

- ۱ گاو صندوق، مدادرنگی، جانماز
 ۲ چلومرغ، شب‌بو، کیف دستی
 ۳ شال گردن، ساعت مچی، شاگرد خیاط
 ۴ زن دایی، صاحب مغازه، چوب لباس

متوسط- گزینه ۲- ۱۳۹۵

۳۱ در همهٔ گزینه‌ها به جز ..... نامطابق املائی دیده می‌شود.

- ۱ قایقی خواهم ساخت، خواهم انداخت به آب، دور خواهم شد از این خاک غریب
 ۲ دنبال ماندگان را هر کس که دست گیرد در منزل است هر چند دنبال کاروان است
 ۳ لیک ما اینجا پی غوغا نمودیم اجتماع هر که نی غوغا طلب جوید ز یاران اجتناب
 ۴ آمد به زبان حال در گوشم گفت دریاب که عمر رفته را نتوان یافت

سخت- قلم چی- ۱۳۹۵

۳۲ با توجه به ابیات زیر در صورت آوایی کدام بیت فرآیند افزایش واجی دیده می‌شود؟

- ۱ معشوق چون نقاب ز رخ بر نمی‌کشد هر کس حکایتی به تصور چرا کنند
 ۲ ابرویش تا رقم خون من امضا می‌کرد مژده این حکم برون نامده اجرا می‌کرد
 ۳ مرو به خواب که حافظ به بارگاه قبول زورد نیم شب و درس صبحگاه رسید
 ۴ ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی برگند چون تو را نوح است کشتیبان ز طوفان غم مخور

سخت- سراسری- ۱۳۹۵

۳۳ در کدام گروه کلمه‌ها به ترتیب «چهار و سه» فرایند واجی صورت گرفته است؟

- ۱ بر افتادن حکومت جبار، احیای کشتزارهای پنبه داستان پر ماجرای سیاوش، باز آمدن فصل خیال
 ۲ انبار غله شهر خوف، سبدهای سنبل خشک شده بازی سیاسی انقلابیون، شادی زیاد مردم خیابان

لغت و املا

آسان- قلم چی- ۱۳۹۶

۳۴ در متن زیر، چند غلط املائی می‌یابید؟

«باخه گفت: چگونه نیامدمی و به چه تأویل توقّف روا داشتی و از آن زندگانی که در فراغ دوستان گذرد چه لذّت توان یافت؟ و کدام خردمند آن را وزنی نهاده است؟ و یکی از معونت بر خرسندی و آرامش نفس در حوادث دیدار برادران است که چون کسی در سخن هجر افتاد بصیرت او نقصان پذیرد.»

- ۱ یک
 ۲ دو
 ۳ سه
 ۴ چهار

قلمرو فکری

۳۵ همه ایبات به جز گزینه..... با عبارت زیر قرابت مفهومی دارند. متوسط- قلم چی- ۱۳۹۶
«کجا هستند پادشاهانی که به هنگام نوشیدن ساغر مرگ، در این کاخ‌ها فرمانروایی می‌کردند؟ چه بناهایی که صبح برپا بود و عصر ویران گشت!»

- ۱ نه عمر خضر بماند نه ملک اسکندر
- ۲ چند سایبی به هوس تاج تکبر بر چرخ
- ۳ چو آخر می شود تابوت تخت
- ۴ نام شاهان از اثر در دور می باشد مدام
- نزاع بر سر دنیی دون مکن درویش
- که همه زیر زمین تا به زیر تاجور است
- اگر جمشید و خاقانی چه حاصل
- جام می دارد بلند آوازه جمشید را

قلمرو زبانی

۳۶ در کدام گزینه نامطابق‌های املائی بیشتری دیده می‌شود؟ آسان- گزینه ۲- ۱۳۹۶

- ۱ رای رای توست، خواهی جنگ و خواهی آشتی
- ۲ سر به هم آورده دیدم برگ‌های غنچه را
- ۳ بینمت منظوم و موزون و مقفا زان تو را
- ۴ مژده ای دل که دگر باد صبا باز آمد
- ما قلم در سر کشیدیم اختیار خویش را
- اجتماع دوستان یکدلم آمد به یاد
- دستیار خویش دارد زهره در خنیاگری
- هدهد خوش خبر از طرف سبا باز آمد

قلمرو ادبی

۳۷ آرایه‌های مقابل تمام گزینه‌ها به جز گزینه..... کاملاً درست است. متوسط- گزینه ۲- ۱۳۹۶

- ۱ خاموش که تا در دهن خلق نیفتی / در ملک فصاحت چو زبان کام نرانی (تشبیه - کنایه)
- ۲ از عشق آن جان جهان، بگذشتم از جان و جهان / وز مهر آن سرو روان از نارو باز آدم (جناس - ایهام)
- ۳ چو اتصال حقیقی بود میان دو دوست / کجا ز یوسف مصری جدا بود یعقوب (تضاد - تلمیح)
- ۴ تا کی غم دنیای دنی ای دل دانا / حیف است ز خوبی که شود عاشق زشتی (استعاره - واج آرایی)

قلمرو زبانی

۳۸ در هر دو عبارت همه گزینه‌ها به جز گزینه..... فرآیند واجی کاهش وجود دارد. سخت- قلم چی- ۱۳۹۶

- ۱ باز آمدن موسم زیبای بهار - اجرا کردن مراسم نوروز
- ۲ سپاه شکست خورده دشمن - دستشویی‌های بهداشتی
- ۳ شمعدان‌های نقره مادر - برانداختن حکومت ظالم
- ۴ جمع کردن خرمن‌های گندم - استعمارگران بیگانه

۳۹ در میان واژه‌های زیر، چند واژه دارای فرآیند واجی «کاهش» است؟

«راست گویی - عفو کردن - من بعد - دل افروز - پنبه - چندگانه - جنگ جویانه - امتناع» متوسط- گزینه ۲- ۱۳۹۶

- ۱ شش
- ۲ پنج
- ۳ سه
- ۴ هفت

قلمرو ادبی

سخت - خارج از کشور - ۱۳۹۶

۴۰ در کدام ابیات، تشبیه و استعاره هر دو به کار رفته است؟

- الف) شب وصال تو چون باد بی‌وصال بود / غم فراق تو گویی هزار سال بود
 ب) روح ز تو خوب‌تر به خواب نبیند / چشم فلک چون تو آفتاب نبیند
 ج) پیوند روح می‌کند این باد مشک بیز / هنگام نوبت سحر است ای ندیم خیز
 د) جان‌ها ز دام زلف چو بر خاک می‌فشاند / بر آن غریب ما چه گذشت ای صبا بگو

- ۱ الف - ب   ۲ الف - ج   ۳ ب - د   ۴ ج - د

قلمرو فکری

۴۱ متن زیر، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

«کجا هستند پادشاهانی که به هنگام نوشیدن ساغر مرگ، در این کاخ‌ها، فرمانروایی می‌کردند؟ چه بناهایی که صبح برپا بود و عصر ویران گشت.»

متوسط - خارج از کشور - ۱۳۹۶

- ۱ در تابِ توبه چند توان سوخت همچو عود / می‌ده که عمر در سر سودای خام رفت
 ۲ گفتم ای مسند جم جام جهان بینت کو / گفت افسوس که آن دولت بیدار بخت
 ۳ دهان تنگ شیرینت مگر ملک سلیمان است / که نقش خاتم لعلش جهان زیر نگین دارد
 ۴ عمرتان بادا دراز ای ساقیان بزم جمع / گرچه جام ما نشد پُر می‌به دوران شما

قلمرو ادبی

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

۴۲ همه آرایه‌های درج شده در مقابل تمامی ابیات به جز بیت ..... درست است.

- ۱ کامم از تلخی غم چون زهر گشت / بانگ نوش شادخواران یاد باد (حس آمیزی - تشبیه)
 ۲ هنوز دست نشسته است غم ز خون دلم / چه نقش‌ها که از این دست می‌نگارند (کنایه - تشخیص)
 ۳ آدم مسکین به یک خامی که در فردوس کرد / چاک شد چون دانه گندم دل اولاد او (تلمیح - تناقض)
 ۴ گهی ز نرگس مستانه تو مخمورم / گهی ز گردش پیمانه تو سرمستم (استعاره - تضاد)

۴۳ آرایه‌های «مراعات نظیر، تشبیه، استعاره، ایهام و کنایه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۶

- الف) می‌کند خورشید هر شب جمع، نور خویش را / چیدن دامن ز عالم این قدر دشوار نیست
 ب) چون تیر از این خانه مهیای سفر باش / آورد ز پیری چو قدرت رو به کمالی
 ج) از آن زمان که بر این آستان نهادم روی / فراز مسند خورشید، تکیه گاه من است
 د) صبر را حوصله جنبش مژگان تو نیست / پیش شمشیر قضا، سینه سپر نتوان کرد
 ه) قامت از خمیدگی صورت چنگ شد ولی / چنگ نمی‌توان زدن زلف خمیده تو را

- ۱ الف - ج - ه - د - ب   ۲ ب - الف - د - ج - ه   ۳ د - ب - ج - ه - الف   ۴ د - ه - ب - ج - الف

قلمرو فکری

- ۴۴ بیت «بیا که قصر امل سخت سست بنیاد است / بیار باده که بنیاد عمر بر باد است» با چه بیت‌هایی تناسب معنایی دارد؟
- الف) به عیش کوش و حیات دوروزه فرصت دان
 ب) عمر گرنامه‌ی در این صرف شد
 ج) چند عمرم در شب هجران به ماتم بگذرد
 د) دمی است حاصل عمرت غنیمتش می‌دان
 هـ) نهال عمر، پیوند تو کردم، بر نشد حاصل
 و) بیدار شو ای دل که جهان می‌گذرد
- چو برق می‌گذرد عمر، کاهلی منمای
 تا چه خورم صیف و چه پوشم شتا (زمستان)
 مرگ پیش من به از عمری که در غم بگذرد
 دریغ باشد اگر کم شود ز تو یک دم
 ثمر می‌داد اگر این نخل را بر خار می‌بستم
 وین مایهٔ عمر، رایگان می‌گذرد
- متوسط - قلم چی - ۱۳۹۶
- ۱ الف، ب، هـ   ۲ ج، د، و   ۳ ب، هـ و   ۴ الف، د، و

لغت و املا

- ۴۵ معنی فعل «گشت» در تما گزینه‌ها یکسان است به جز گزینه‌ی .....
 ۱ در شأن من به دُرد کشی ظن بد مبر
 ۲ بس بگشتم که پیرسم که پیرسم سبب درد فراق
 ۳ خرد که قید مجانین عشق می‌فرمود
 ۴ آشنایان ره عشق درین بحر عمیق
- کالوده گشت خرقة ولی پاکدامن
 مفتی عقل درین مسأله لایعقل بود
 به بوی حقله‌ی زلف تو گشت دیوانه
 غرقه گشتند و نگشتند به آب آلوده
- متوسط - تالیفی منته - ۱۳۹۶

قلمرو زبانی

- ۴۶ در ابیات زیر به ترتیب چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟
 الف) باز گرد شمس می‌گردم، عجب!
 ب) به ترانه‌های شیرین، به بهانه‌های زرین
- هم ز فرّ شمس باشد این سبب
 بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را
- متوسط - تالیفی منته - ۱۳۹۷
- ۱ پنج - دو   ۲ چهار - دو   ۳ شش - یک   ۴ چهار - یک
- ۴۷ در جملهٔ «در نخستین روز آفرینش، آتش اهورایی نوروز را در عمق وجود خویش برمی‌آفرزیم.» چند ترکیب اضافی وجود دارد؟
- سخت - تالیفی منته - ۱۳۹۷
- ۱ سه   ۲ چهار   ۳ پنج   ۴ شش

لغت و املا

- ۴۸ مفهوم نمادین درخت «سرو» در همهٔ گزینه‌ها یکسان است به جز .....
 ۱ تا بندگی‌ت عام شد، آزاد کس نماند
 ۲ سرو را دانی چرا آزاد می‌گویند خلق
 ۳ به سرو گفت کسی میوه‌ای نمی‌آری
 ۴ ماه فرو ماند از جمال محمد
- الا که سرو و سوسن از احرار روزگار
 ز آن که دامان تعلق زین چمن برچیده است
 جواب داد که آزادگان تهی دستند
 سرو نباشد به اعتدال محمد
- متوسط - تالیفی منته - ۱۳۹۷

۴۹) معنای «خواندن» و هم‌خانواده‌های آن در کدام گزینه معادل عبارت زیر است؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

«هیچ یک را آزاد نخوانده‌اند» مگر سرو را که ثمره‌ای ندارد.

- ۱) پیر میخانه همی خواند معمایی دوش از خط جام که فرجام چه خواهد بودن
- ۲) می‌خواند درس قرآن در پیش شیخ شهر ور شیخ دل ربوده به غنج و دلال خویش
- ۳) نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نام شه مُلک لافتی را
- ۴) عشقت رسد به فریاد ور خود به سان حافظ قرآن زبر بخوانی در چهارده روایت

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۵۰) در کدام بیت واژه‌های معادل «ثمره» یافت نمی‌شود؟

- ۱) درخت اگر متحرک شدی ز جای به جای نه جور ارّه کشیدی نه هم جفای تبر
- ۲) نه سایه دارم و نه بر بیفکنندم و سزاست اگر نه بر درخت تر کسی تبر نمی‌زند
- ۳) تا از نتیجهٔ فلک و طور دور اوست تبدیل سال و ماه و خزان و بهار هم
- ۴) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد نهال دشمنی بر کن که رنج بیشمار آرد

قلمرو زبانی

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۵۱) تعداد اجزای جملهٔ «حکیمی را پرسیدند» با کدام گزینه یکسان است؟

- ۱) که در طریقت ما کافر یست رنجیدن
- ۲) می‌پرورد به ناز تو را در کنار حُسن
- ۳) در ننگجد عشق در گفت و شنید
- ۴) تسییح و خرّقه لذّت مستی نبخشدت

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۵۲) تعداد اجزای کدام گزینه با عبارت زیر یکسان است؟

«هیچ یک را آزاد نخوانده‌اند.»

- ۱) همی خواند باید مرا جهان آفرین
- ۲) روان گوشه‌گیران را جبینش طرفه گلزاری است
- ۳) آنکه فکرش گره از راز جهان بگشاید
- ۴) حلقهٔ زلفش تماشخانهٔ باد صباست

۵۳) در عبارات زیر کدام گزینه یافت نمی‌شود؟

«حکیمی را پرسیدند چندین درخت نامور که خدای عزوجل آفریده است و برومند، هیچ یک را آزاد نخوانده‌اند مگر سرو را که

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

ثمره‌ای ندارد.»

- ۱) سه جزئی با مسند
- ۲) چهار جزئی با مفعول و مسند
- ۳) سه جزئی با متمم
- ۴) سه جزئی با مفعول

۵۴) معنای «مگر» در همهٔ گزینه‌ها نظیر عبارت «هیچ یک را آزاد نخوانده‌اند، مگر سرو را که ثمره‌ای ندارد» است به جز

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

گزینهٔ .....

- ۱) فراوان سخن باشد آکنده گوش
- ۲) مگر بند کز بند عاری بود
- ۳) چو خواهی که گویی نفس بر نفس
- ۴) نروید نبات از حُبوب درست
- ۱) نصیحت نگیرد مگر در خموش
- ۲) شکستی بود زشت کاری بود
- ۳) نخواهی شنیدن مگر گفت کس
- ۴) مگر حال بر وی بگردد نخست

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۵۵ معنای «روان» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) قد تو بشد از جویبار دیده من
  - ۲) پیر پیمانه کش من که روانش خوش باد
  - ۳) آنکه به پرسش آمد و فاتحه خواند و می رود
  - ۴) اشک آلوده ما گرچه روان است ولی
- به جای سرو جز آب روان نمی بینم
- گفت پرهیز کن از صحبت پیمان شکنان
- گو نفسی که روح را می کنم از پیاش روان
- به رسالت سوی او پاک نهادی طلبیم

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۵۶ معنای «افسر» در همه بیت‌ها یکسان است به استثنای بیت .....

- ۱) افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن
  - ۲) لشکر ایران بیامد پر ز افسر پر ز اسب
  - ۳) اندر خور افسر شود از علم به تعلیم
  - ۴) شکل هلال هر سرمه می دهد نشان
- مقدمش یا رب مبارک باد بر سرو و سمن
- لشکر تورانیان خالی شد از اسپهبدان
- آن سر که ز بس جهل سزاوار فسار است
- از افسر سیامک و ترک کلاه زو

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۵۷ معنای واژه «گران» در همه گزینه‌ها یکسان است به جز گزینه .....

- ۱) سینه تنگ من و بار غم او هیبات
  - ۲) به رود سند می غلتید بر هم
  - ۳) حرارت سَخَطت (خشم) با گران رکابی سنگ
  - ۴) قدر تو آید گران اندر تجارت‌های دل
- مرد این بار گران نیست دل مسکینم
- ز امواج گران، کوه از پی کوه
- ذبول (پژمردن) کاه دهد کوههای قُربی را
- خوش درین سودا ببازم آنچه در دل داشتم

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۵۸ معنای «دیده» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) برین دو دیده حیران من هزار افسوس
  - ۲) هان ای دل عبرت بین از دیده عبر کن هان
  - ۳) در ره او چو قلم گر به سرم باید رفت
  - ۴) قد تو تا بشد از جویبار دیده من
- که با دو آینه رویش عیان نمی بینم
- ایوان مداین را آینه عبرت دان
- با دل زخم کش و دیده گریان بروم
- به جای سرو جز آب روان نمی بینم

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۵۹ کاربرد واژه «ترک» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) بیا که ترک فلک خوان روزه غارت کرد
  - ۲) غلام چشم آن تُرکم که در خواب خوش مستی
  - ۳) خیز تا ترک وار در تازیم
  - ۴) شاه ترکان سخن مدعیان می شنود
- هلال عید به دور قَدَح اشارت کرد
- نگارین گلشنش روی است و مشکین سایه بان ابرو
- هندوان را در آتش اندازیم
- شرمی از مظلمه خون سیاووش باد

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۶۰ معنای فعل «گشت» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱ بس بگشتم که پیرسم سبب درد فراق
- ۲ من که ملول گشتمی از نفس فرشتگان
- ۳ چون گشت زمین ز جور گردون
- ۴ هوا مسیح نفس گشت و باد نافه گشای
- مفتی عقل درین مسئله لایعقل بود
- قال و مقال عالمی می کشم از برای تو
- چونین خفه و خموش و آوند
- درخت سبز شد و مرغ در خروش آمد

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۶۱ در کدام گزینه تعداد واج میانجی بیشتر است؟

- ۱ چه گویمت که به میخانه دوش مست و خراب
- ۲ آلوده‌ای تو حافظ فیضی ز شاه درخواه
- ۳ گرچه منزل بس خطرناک است و مقصد بس بعید
- ۴ چو بید بر سر ایمان خویش می لرزم
- سروش عالم غییم چه مژده‌ها دادست
- کان عنصر سماحت بحر طهارت آمد
- هیچ راهی نیست کان را نیست پایان غم مخور
- که دل به دست کمان ابرویی است کافر کیش

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۶۲ در کدام گزینه تعداد واج میانجی بیش تر است؟

- ۱ ز دیده‌ام شده یک چشمه در کنار روان
- ۲ فرض ایزد بگذاریم و به کس بد نکنیم
- ۳ طریق صدق پیاموز از آب صاف دلم
- ۴ ناوک چشم تو در هر گوشه‌ای
- که آشنا نکند در میان آن ملاح
- و آنچه گویند روا نیست نگویم رواست
- به راستی طلب آزادگی ز سرو چمن
- همچو من افتاده دارد صد قتیل

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۶۳ آرایه‌های نوشته شده در مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱ به پیش دشمنان استاد و جنگید / رهاند از بند اهریمن وطن را (مجاز - استعاره)
- ۲ در ره عشق وطن از سر و جان خاسته‌ایم / تا در این ره چه کند همّت مردانه ما (تشبیه - کنایه)
- ۳ گرت ز دست بر آید چو نخل باش کریم / ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد (مجاز - تناسب)
- ۴ چو آتش در سپاه دشمن افتاد / ز آتش هم کمی سوزنده تر شد (تکرار - تشبیه)

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۶۴ آرایه‌های «استعاره، اغراق، مجاز، تشبیه» در کدام گزینه یافت می‌شود؟

- ۱ در آن دریای خون در قرص خورشید
- ۲ در آن باران تیر و برق پولاد
- ۳ ز رخسارش فرو می‌ریخت اشکی
- ۴ شبی را تا شبی بالشکری خرد
- غروب آفتاب خویشتن دید
- میان شام رستاخیز می‌گشت
- بنای زندگی بر آب می‌دید
- ز تن‌ها سر ز سرها خود افکند

۶۵ در کدام گزینه آرایهٔ تناقض وجود دارد؟

- ۱ در آن سیماب گون امواج لرزان
- ۲ ازین سدّ روان در دیدهٔ شاه
- ۳ میان موج میرقصید در آب
- ۴ در آن تاریک شب می گشت پنهان
- خیال تازه‌ای در خواب می دید
- ز هر موجی هزاران نیش می رفت
- به رقص مرگ، اخترهای انبوه
- فروغ خرگه خوارزمشاهی

آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۶۶ آرایه‌های نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ اگر یک لحظه امشب دیر جنبد / سپیده دم جهان در خون نشیند (مجاز - تضاد)
- ۲ فرو می ریخت گردی زعفران رنگ / به روی نیزه‌ها و نیزه‌داران (استعاره - تشبیه)
- ۳ ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک / خدا داند چه افسرها که رفته (جناس - کنایه)
- ۴ به پاس هر وجب خاکی ازین مُلک / چه بسیار است آن سرها که رفته (کنایه - استعاره)

سخت - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۶۷ آرایه‌های «تضاد، تناسب، مجاز، استعاره» در کدام گزینه وجود دارد؟

- ۱ به آتش‌های ترک و خون تازیک
- ۲ چو بگذشت از پس آن جنگ دشوار
- ۳ چو آتش در سپاه دشمن افتاد
- ۴ به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید
- ز رود سند تا جیحون نشیند
- از آن دریای بی پایاب آسان
- ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد
- نهان می گشت پشت کوهساران

متوسط - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۶۸ مفهوم نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ شبی را تا شبی با لشکر خُرد / ز تن‌ها سر، ز سرها خود افکند (جنگیدن در کلّ شب و کشتن دشمن)
- ۲ ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت / دو چندان می شکفت و برگ می کرد (کشتن دشمن و انبوهی لشکر خصم)
- ۳ در آن دریای خون در قرص خورشید / غروب آفتاب خویشتن دید (زوال و نابودی پادشاهی)
- ۴ به فرزندان و یاران گفت چنگیز / که گر فرزند باید باید این سان (مورد ستایش لشکر خودی قرار گرفتن)

آسان - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

۶۹ مفهوم نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ ز رخسارش فرو می ریخت اشکی / بنای زندگی بر آب می دید (نابودی و زوال عمر)
- ۲ به آن چه می گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد (دل بستن به دنیای ناپایدار)
- ۳ از آن این داستان گفتم که امروز / بدانی قدر و بر هیچش نبازی (قدر وطن را دانستن)
- ۴ اگر یک لحظه امشب دیر جنبد / سپیده دم جهان در خون نشیند (غفلت سبب فاجعه خواهد بود)

سخت - تالیفی منتهای ۱۳۹۷

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۷۰ در کدام گزینه معنی واژه گذشت با بیت زیر یکسان نیست؟

«به آن چه می گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»

- ۱ جرم عاصی و گذشتش چو دم آتش و آب آن یکی شعله کشد و این همه خاموش کند
- ۲ مضمون سرنوشت دو عالم جزین نبود کان سر که خاک راه شد از آسمان گذشت
- ۳ مست بگذشت و نظر بر من درویش انداخت گفت ای چشم و چراغ همه شیرین سخنان
- ۴ مغبجه ای می گذشت راهزن دین و دل در پی آن آشنا از همه بیگانه شد

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۷۱ همه گزینه‌ها به ویژگی یکسانی از «درخت سرو» اشاره می‌کنند به جز گزینه.....

- ۱ سر به آزادی از خلق بر آرم چو سرو گر دهد دست که دامن ز جهان برچینم
- ۲ قد تو تا بشد از جویبار دیده من به جای سرو جز آب روان نمی‌بینم
- ۳ یارب آن آهوی مشکین به ختن باز رسان وان سهی سرو خرامان به چمن باز رسان
- ۴ ماهی نتافت همچو تو از برج نیکویی سروی نخاست چون قدت از جویبار حسن

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۷۲ در کدام گزینه، شاعر نگاه متفاوتی به مفهوم درخت «سرو» دارد؟

- ۱ کافر مبیناد این غم که دیده است از قامت سرو از عارضت ماه
- ۲ بعد ازین دست من و دامن آن سرو بلند که به بالای چمان از بن و بیخم بر کند
- ۳ بلبل ز شاخ سرو به گلبانگ پهلوی می‌خواند دوش درس مقامات معنوی
- ۴ به روز واقعه تابوت ما ز سرو کنید که می‌رویم به داغ بلند بالایی

تاریخ ادبیات

۷۳ عبارات زیر کدام شاعری پارسی‌گو را معرفی می‌کند؟

«از شاعران توانای معاصر است. وی هر چند در روزگار ما زیست اما در سرودن شعر به سبک شعری گذشتگان شعر می‌سرود. یکی از اشعار شنیدنی او «در امواج سند» است.»

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

- ۱ قیصر امین‌پور
- ۲ پروین اعتصامی
- ۳ نیما یوشیج
- ۴ مهدی حمیدی شیرازی

لغت و املا

۷۴ نام رودی بزرگ که از دره میان هیمالیا و قره‌قورم سرچشمه می‌گیرد و از دره‌های میان هند و افغانستان می‌گذرد و به دریای عمان می‌ریزد.

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

- ۱ سند
- ۲ آموی
- ۳ جیحون
- ۴ هیرمند

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۷۵ معنی واژه‌های «خرگه، ثمره، اهریمن، افسر» در کدام گزینه یافت می‌شود؟

- ۱ سرپرده بزرگ، نتیجه، عفریت، کلاه پادشاهان
- ۲ خیمه بزرگ، میوه، شیطان، زمام
- ۳ سرپرده بزرگ، افسانه، ابلیس، مهار
- ۴ بارگه کوچک، بر، عفریت، صاحب منصب

متوسط - تالیفی منتهای - ۱۳۹۷

۷۶) معنای درست واژه‌های «تازیک، خود، گران، شفق» در کدام گزینه یافت می‌شود؟

- ۱) ترکی، کلاه‌خود، عظیم، زردی افق هنگام غروب آفتاب ۲) تازی، لباس جنگی، سبک، فلق
 ۳) غیر ترک، ترک، عظیم، سرخی افق هنگام غروب آفتاب ۴) فارسی‌زبانان، کلاه جنگی، سنگینی، سرخی

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۷

۷۷) معادل واژه «تازی، پرتو، رستاخیز، نیستی» در کدام گزینه وجود دارد؟

- الف) ای خرم از فروغ رخت لاله‌زار عمر
 ب) شاهد عهدِ شباب آمده بودش به خواب
 ج) تو را صبا و مرا آب دیده شد غماز
 د) اگرچه عرض هنر پیش یار بی‌ادبیست
 ه) من خفته بدم به ناز در کتم عدم
 و) برطرف گلشنم گذر افتاد وقتِ صبح
 ز) بگذاشتند ما را در دیده آب حسرت
- باز آ که ریخت بی گلِ رویت بهار عمر
 باز به پیرانه سر عاشق و دیوانه شد
 وگرنه عاشق و معشوق رازدارانند
 زبان خموش و لیکن دهان پر از عربی است
 حسن تو به دست خویش بیدارم کرد
 آن دم که کار مرغ چمن آه و ناله بود
 گریان چو در قیامت چشم گناهکاران

- ۱) ب، د، ز، ه ۲) الف، ج، و، ب ۳) ج، الف، و، ز ۴) د، الف، ز، ه

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۷

۷۸) معنای چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست است؟

- حکیم (انسان فاضل) - نامور (مشهور) - عدم (نابود) - پاس (نگهداری) - ملک (پادشاه) - افسر (تاج) - سیماب (نقره) - عافیت (سلامتی) - اختر (نجم) - قرص (جرم)

- ۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۷۹) معنای چند واژه در کمانک روبه‌روی آن درست است؟

- شام (پایان شب) - دیده (چشم) - بی‌پایاب (کم عمق) - رخسار (پیشانی) - همت (بلندنظری) - عزوجل (عزیز است و بزرگ) - خرد (اندک) - گران (عظیم) - تازیک (غیر ترک)

سخت - تالیفی منتهای - ۱۳۹۷

- ۱) شش ۲) هفت ۳) پنج ۴) چهار

قلمرو فکری

آسان - تالیفی منتهای - ۱۳۹۷

۸۰) محتوای شعر «در امواج سند» چیست؟

- ۱) شکست ایرانیان در برابر هجوم مغولان
 ۲) ترسیم شکست ایران در برابر اقوام بیگانه
 ۳) تصویرسازی حمله مغول و فرار خوارزمشاهیان در برابر آنان
 ۴) ترسیم شهامت و پایداری جلال‌الدین خوارزمشاه در برابر هجوم مغولان

لغت و املا

آسان - تالیفی منتهای - ۱۳۹۷

۸۱) نام رودخانه‌ای در شمال افغانستان که به دریاچه آرال می‌ریزد. نام دیگر این رود، آمودریا است.

- ۱) جیحون ۲) سند ۳) هیرمند ۴) سند

قلمرو فکری

۸۲) دکتر حمیدی شیرازی، در شعر «در امواج سند»، جلال‌الدین خوارزمشاه را با کدام خصیصه توصیف نمی‌کند؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

- ۱) خودرأی و مستبد در امر قدرت
 ۲) سوزان و نابودگر دشمنان
 ۳) جنگجو و صف‌شکن
 ۴) غمخوار کشور و ملت ایران

لغت و املا

۸۳) در گروه کلمات زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

«غرس خورشید - رود جیحون - سیماب‌گون - لشکری خورد - راه تازی - قالب شعر - دولتی پیوسته - ثمره و بار - برق پولاد - عدم و نیستی»

- ۱) یک
 ۲) دو
 ۳) سه
 ۴) چهار

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۸۴) در گروه کلمات زیر چند غلط املائی و رسم‌الخطی وجود دارد؟

«افسر و تاج - عزوجل - غدر و ارزش - اهریمن و ابلیس - سند و جیحون - شمشیر عاقبت‌سوز - فروغ خرگه خوارزمشاهی - اساس زندگی - صف آزاده‌گان»

- ۱) یک
 ۲) دو
 ۳) سه
 ۴) چهار

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۸۵) در معنی واژه‌های کدام گزینه، اشتباه وجود دارد؟

- ۱) نامور، مُلک، کریم، بی‌پایاب: مشهور - سرزمین - بخشنده - ژرف
 ۲) برومند، سیماب‌گون، تازیک، انبوه: بارور - جیوه - غیر ترک - فراوان
 ۳) دیده، سینه‌مالان، اختر، شام: چشم - با حالت سینه‌خیز - نجم - آغاز شب
 ۴) پاس، ژرف، خرد، عاقبت: نگهداری - عمیق - کوچک - سلامتی

قلمرو زبانی

۸۶) با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد

- ۱) چهار متمم وجود دارد.
 ۲) بیت چهار جمله دارد.
 ۳) دو بار جهش ضمیر اتفاق افتاده است.
 ۴) یک نقش بدل وجود دارد.

لغت و املا

۸۷) معنای فعل «خواندن» و هم‌خانواده‌های آن در کدام گزینه با بقیه فرق می‌کند؟

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

- ۱) خان بن خان و شهنشاه شهنشاه نژاد
 ۲) خواندیم همچو پیامی که به دلدار رسد
 ۳) قدر مجموعه گل مرغ سحر داند و بس
 ۴) بلبل ز شاخ سرو به گلبنگ پهلوی
 آنکه می‌زیبد اگر جان جهانش خوانی
 سخت پیچیدی و این نامه به جانان نرسید
 که نه هر کو ورقی خواند معانی دانست
 می‌خواند دوش درس مقامات معنوی

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۸۸ در کدام گزینه معنای واژه «افسر» با بقیه متفاوت است؟

- ۱ این دل اگر سواره نیست، صاحب لشکرش تویی افسر و سرهنگ چه کار تا که شهنشی بُود
- ۲ نه افسر ماند از شاهی، نه زیبایی رخساری جهانست و قوانینش که دیگر گون خواهد شد
- ۳ ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک خدا داند چه افسرها که رفته
- ۴ زمانه افسر رندی نداد جز به کسی که سر فرازی عالم درین کُله دانست

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۸۹ معنی واژه‌های «سیماب، تازی، پایاب، افسر» در کدام گزینه تماماً درست است؟

- ۱ به رنگ جیوه، لفظی ترکی، غرقاب، تاج
- ۲ جیوه، عرب، قسمت کم عمق رودخانه، کلاه پادشاهان
- ۳ جیوه‌ای، غیر ترک، ته آب، صاحب منصب
- ۴ جیوه، عربی، کنار دریا، تاج بلند

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۹۰ در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- ۱ آیینۀ اسرار غنا پردهٔ خاک است
- ۲ وز فروغ لعل روح افزای خویش
- ۳ غایت خوبی که هست قبضه و شمشیر و دست خلق حسد می‌برند چون تو مرا میکشی
- ۴ باد صبحی به هوایت ز گلستان برخواست که تو خوشتر ز گل و تازه تر از نسیرینی

قلمرو ادبی

۹۱ آرایه‌های بیت زیر، کدام اند؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

«ز من به نکتهٔ رنگین چو لاله قانع شو که از برای درودن نکشته‌اند مرا»

- ۱ استعاره، تشبیه، مراعات نظیر
- ۲ استعاره، تشبیه، تناقض
- ۳ اسلوب معادله، تشبیه، کنایه
- ۴ تضاد، تشخیص، مراعات نظیر

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

۹۲ در کدام گزینه، دو تشبیه و یک استعاره وجود دارد؟

- ۱ حسن تو هر جا که طبل عشق فروکوفت بانگ برآمد که غارت دل و دین است
- ۲ به تیره روزی من چشم روزگار گریست ندانم آن مه تابان چه در کمان دارد
- ۳ دل عشوه می‌فروخت که من مرغ زیر کم دل عشوه می‌فروخت که من مرغ زیر کم
- ۴ پشت چون آیینه بر دیوار حیرت داده‌ایم والهٔ خار و گل این باغ و بستانیم ما

قلمرو زبانی

۹۳ در کدام بیت «واج میانجی» وجود ندارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱ باد پیمایی ندارد حاصلی جز نیستی مهر تا برداشت از لب، گشت ناپیدا حباب
- ۲ تا درون سنگ و آهن تابش و شادی رسید گر تو را باور نیاید سنگ بر آهن بزن
- ۳ عقل زیرک را بر آر و پهلوی شادی نشان جان روشن را سبک بر بادۀ روشن بزن
- ۴ ز سوسن بشنو ای ریحان، که سوسن صد زبان دارد به دشت آب و گل بنگر که پر نقش و نگار آمد

قلمرو ادبی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۹۴ کدام گزینه در مورد «دو بیتی پیوسته» صحیح نیست؟

- ۱ از چند بند هم وزن و هم آهنگ تشکیل شده است.
- ۲ ملک الشعراى بهار، فریدون توللی و فرّخی یزدی سروده‌هایی در این قالب شعری دارند.
- ۳ طرح مضامین سیاسی و اجتماعی موضوع اغلب چهار پاره‌هاست.
- ۴ رواج آن از دوره مشروطه بوده و تاکنون ادامه یافته است.

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۹۵ فرآیند واجی در کدام گزینه نادرست آمده است؟

- ۱ در بسیاری از کشورهای توسعه یافته درافتادن با نظام سرمایه‌داری غیرممکن است. (کاهش)
- ۲ افرادی معتقدند که دستپخت آقایان از خانم‌ها بهتر است. (کاهش)
- ۳ شب پره کوچک در میان انبوه تاریکی پرسه میزد. (کاهش)
- ۴ در طبیعت جانوران گوشتخوار در پی شکار آهوان صحرا هستند. (افزایش)

لغت و املا

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۹۶ مفهوم ترکیب «دریای خون» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تفاوت معنایی دارد؟

- ۱ آن دشت را که رزمگه تو بود ورا دریای خون لقب شود و کوه استخوان
- ۲ در آن دریای خون، در دشت تاریک به دنبال سر چنگیز می‌گشت
- ۳ چه دارم هر چه دارم من نشاید آن تو را دانم یکی دریای خون دانم که آن را دیده می‌گویم
- ۴ که امروز ازین رزم شد رنگ و بوی همه رزمگه شد چو دریای خون

قلمرو فکری

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۹۷ کدام گزینه با بیت زیر تناسب مفهومی ندارد؟

- «به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»
- ۱ نظامی نیست دنیا را دلا از عهد او بگسل منه بر کار دنیا دل که دنیا بی ثبات آمد
  - ۲ پیر ما گفت جهان بر روشی محکم نیست از خوش و ناخوش او قطع نظر باید کرد
  - ۳ دولت ده روزه دنیا بود نقشی بر آب دل به نقش موج دریای بی‌لنگر منه
  - ۴ حبّ دنیا بت بود دل خانه حق ای عجب در درون خانه حق بت نهان کردن چرا

۹۸ مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱ ای سرو پای بسته به آزادگی مناز
  - ۲ ز آزادگی بریده‌ام از خویش عمرهاست
  - ۳ می توان بر سرکشان غالب شد از آزادگی
  - ۴ ریشه آزادگی در خاک این گلشن کجاست
- آزاده من که از همه عالم بریده‌ام
در پیش خود چو سرو گرفتار نیستم
آب با آن منزلت در خاک باشد سرو را
سرو همچون گردن قمری است اینجا غل به کف

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

۹۹ مصداق واژه مشخص شده و مفهوم مصراع دوم بیت زیر، در کدام گزینه به ترتیب درست آمده است؟

- «ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت / دو چندان می شکفت و برگ می کرد»
- ۱ سربازان مغول - انبوهی سپاه دشمن
  - ۲ سربازان خوارزمشاهی - انبوهی سپاه دشمن
  - ۳ سربازان مغول - خشم سپاه دشمن
  - ۴ سربازان خوارزمشاهی - نیرومندی سپاه دشمن
- آسان - قلم چی - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۱۰۰ باتوجه به بیت «آمد بهار و لاله شد از ژاله پُر ز می / ساقی پیاله گیر به شادی روی وی» آرایه‌ها در کدام گزینه صحیح آمده است؟

- سخت - قلم چی - ۱۳۹۷
- ۱ تضاد، مراعات نظیر، استعاره
  - ۲ مراعات نظیر، تشبیه، کنایه
  - ۳ اسلوب معادله، کنایه، جناس
  - ۴ جناس، تضاد، تشبیه

۱۰۱ آرایه‌های «تشبیه، متناقض‌نما، ایهام، تشخیص، جناس همسان» به ترتیب در ابیات کدام گزینه آمده است؟

- متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷
- الف) ای چشم خرد حیران در منظر مطبوعت / وی دست نظر کوتاه از دامن ادراکت
  - ب) بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
  - ج) می گفت گرفته حلقه در بر / کامروز منم چو حلقه بر در
  - د) فغان که کام مرا تلخ کرد شیرینی / که بالیش نتوان حرف شگرتان گفت
  - ه) چو گل هر دم به بویت جامه در تن / کنم چاک از گریبان تا به دامن
- ۱ ب، د، ه، الف، ج   ۲ الف، ب، د، ه، ج   ۳ الف، ب، ه، ج، د   ۴ ب، د، ه، ج، الف

قلمرو زبانی

۱۰۲ در همه واژگان همه گزینه‌ها به جز گزینه ..... فرایند واجی «کاهش» صورت گرفته است. متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱ انبیاء، دست گیری
- ۲ چندگانه، بر آمد
- ۳ هشت ماهه، قندشکن
- ۴ آبدارچی، ستاره شناسی

۱۰۳ باتوجه به بیت زیر، به ترتیب، «مضاف‌الیه» و «متمم» در کدام گزینه، صحیح آمده است؟

- متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷
- ۱ زندگی، اشک
  - ۲ ش، آب
  - ۳ اشک، آب
  - ۴ بنا، رخسار
- «ز رخسارش فرومی ریخت اشکی / بنای زندگی بر آب می دید»

۱۰۴ در ابیات زیر مجموعاً چند «واج میانجی» وجود دارد؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

«بس سینه‌ها را خست او بس خواب‌ها را بست او / بسته است دست جادوان آن غمزۀ جادوی او
 داند دل هر پاک دل آواز دل ز آواز گل / غریدن شیر است این در صورت آهوی او
 بنگر یکی بر آسمان بر قلۀ روحانیان / چندین چراغ و مشعله بر برج و بر باروی او»

- ۱ پنج ۲ هفت ۳ شش ۴ هشت

لغت و املا

۱۰۵ در کدام ابیات معنای کلمۀ مشخص شده یکسان است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

الف) مرا گرد جهان آن گوهر سیراب گرداند / که گرداند به گرد خویش چون گرداب دریا را
 ب) خاک گوید خاک تن را بازگرد / ترک جان کن سوی ما آهم چو گرد
 ج) عشق آمد و گرد فتنه بر جانم ریخت / عظم شد و هوش رفت و دانش بگریخت
 د) دلیر و سخن‌گوی و گرد و سوار / تو گویی خرد دارد اندر کنار

- ۱ ب - ج ۲ الف - ج ۳ ب - د ۴ الف - د

قلمرو زبانی

۱۰۶ فرآیند واجی در کدام گزینه یکسان است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱ خوانندگی - مرتباجات - هوایی - پارچه‌ای
 ۲ سبزیجات - بازوان - پرنندگان - دست‌ساز
 ۳ پلکان - آشنایی - دست‌بند - بندگی
 ۴ فرآیند - قندپهلو - بچگی - پنبه‌ای

تاریخ ادبیات

۱۰۷ کدام عبارت نادرست است؟

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱ پدر مولانا «بهاء ولد» و پسر او «سلطان ولد» بود.
 ۲ «تذکرۀ الاولیا» اثر عطار نیشابوری و «غزلیات شمس» اثر مولوی است.
 ۳ فریدون مشیری و فریدون تولّی سروده‌هایی در قالب چهارپاره دارند.
 ۴ «فرهاد و شیرین» اثر نظامی گنجه‌ای و «بهارستان» اثر جامی است.

قلمرو ادبی

۱۰۸ در کدام بیت، بعضی از آرایه‌های ذکر شده نادرست است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱ ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک / خدا داند چه افسرها که رفته! (مجاز - کنایه - واج‌آرایی)
 ۲ در آن باران تیر و برق پولاد / میان شام رستاخیز می‌گشت (استعاره - مجاز - تشبیه)
 ۳ به آتش‌های تُرک و خون تازیک / ز رود سند تا جیحون نشیند (تضاد - استعاره - مراعات‌نظیر)
 ۴ نهان می‌گشت روی روشن روز / به زیر دامن شب در سیاهی (جناس - اغراق - تشخیص)

قلمرو فکری

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۰۹) مفهوم کلی درج شده روبه‌روی کدام بیت نادرست است؟

۱) وگر توفیق او یک سو نهد پای / نه از تدبیر کار آید نه از رای (غلبه اراده خداوند و عجز انسان)

۲)

به حرص ار شربت‌ی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا (تحمل‌ناپذیری تشنگی در تابستان)

۳) بدان شمشیر تیر عافیت سوز / در آن انبوه، کار مرگ می‌کرد (شدت جنگ و خون‌ریزی)

۴) به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد (ناپایداری دنیا)

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۱۰) در کدام بیت، نهاد فعل مشخص شده، «جلال‌الدین خوارزمشاه» است؟

۱) خروشان، ژرف، بی‌پهنا، کف‌آلود / دل شب می‌درید و پیش می‌رفت

۲) ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت / دوچندان می‌شکفت و برگ می‌کرد

۳) میان موج می‌رقصید در آب / به رقص مرگ، اخترهای انبوه

۴) چو لشکر گرد بر گردش گرفتند / چو کشتی، بادپا در رود افکند

سخت - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۱۱) در کدام بیت مفهوم نمادین «سرو» متفاوت است؟

۱) جامه آزادی آسان نیست بر خود دوختن / سرو را زین آرزو در جمله اعضا سوزن است

۲) در خون نشست غنچه، که شد هم‌نشین خار / گردن فراخت سرو، ز برچیده دامنی

۳) در گلستان هنر چون نخل بودن بارور / عار از ناچیزی سرو و صنوبر داشتن

۴) گرت ز دست برآید، چو نخل باش کریم / ورت ز دست نیاید، چو سرو باش آزاد

قلمرو ادبی

۱۱۲) کدام گروه آرایه‌های ادبی همگی در بیت زیر یافت می‌شود؟

«غنی! روز سیاه پیر کنعان را تماشا کن / که روشن کرد نور دیده‌اش چشم زلیخا را»

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

۱) تضاد، تناسب، کنایه / ۲) تشبیه، تناقض، حسن تعلیل

۳) اسلوب معادله، تضاد، ایهام تناسب / ۴) تناقض، تشبیه، تلمیح

قلمرو فکری

۱۱۳) حمیدی شیرازی در ابیات زیر، چه کسی را با چه ویژگی توصیف می‌کند؟

«چه اندیشید آن دم، کس ندانست / که مژگانش به خون دیده‌تر شد»

«چو آتش در سپاه دشمن افتاد / ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد»

آسان - قلم چی - ۱۳۹۷

۱) عباس میرزا - وطن‌دوستی، دشمن‌ستیزی / ۲) جلال‌الدین خوارزمشاه - اندوهگین، نابودگر

۳) محمد خوارزمشاه - گریان، سوزان چون آتش / ۴) عباس میرزا - رنج‌کشیدن، به سپاه روس تاختن

قلمرو زبانی

۱۱۴ در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ ..... هم فرآیند واجی «کاهش» و هم فرآیند واجی «افزایش» صورت گرفته است.
متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

- ۱ در زنگ انشا خواهش کردم ماجرای مورد علاقه‌ام را از کلیله و دمنه بخوانم.
- ۲ هدیهٔ علیاحضرت دستبندی از جنس طلای مرغوب بود.
- ۳ اجرا و بررسی رشد پلکانی در این جلسه مهم است.
- ۴ برای یک خواب آرام و مطلوب، عبادت شبانگاهی پیشنهاد می‌شود.

قلمرو فکری

۱۱۵ مفهوم مقابل «ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت / دوچندان می‌شکفت و برگ می‌کرد» در کدام گزینه دیده می‌شود؟
سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

۱ زره در بر و دوش رویین تنان	به صد چشم، حیران تیغ و سنان
۲ همی بکشتی تا در عدو نماند شجاع	همی بدادی تا در ولی نماند فقیر
۳ مرا گویند با دشمن برآویز	گرت چالاکی و مردانگی هست
۴ دلیران در آن عرصهٔ پر جدل	به جان می‌خریدند مرگ از اجل

لغت و املا

۱۱۶ معنای صحیح واژگان «افسر، گران، رشحه، سیماب» در کدام گزینه آمده است؟
متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱ صاحب منصب، سنگین، تراوش، جیوه‌ای	۲ تاج و کلاه پادشاهان، عظیم، چکیده، جیوه
۳ صاحب منصب، عظیم، تراوش کرده، به رنگ جیوه	۴ گردن‌بند، سنگین، قطره، جیوه

قلمرو فکری

۱۱۷ مفهوم مصراع «ورت ز دست نیاید، چو سرو باش آزاد» در کدام گزینه آمده است؟
متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱ ریشهٔ آزادگی در خاک این گلشن کجاست	سرو همچون گردن قمری است این جا غل به کف
۲ سرو را گرچه به بالای تو ماندی نیست	بنده با قد تو از سرو سهی آزاد است
۳ نخل ما را ثمری نیست به جز گرد ملال	طعمهٔ خاک شود هر که فشاند ما را
۴ سرو از بی‌ثمری خلعت آزادی یافت	جگر خویش مخور گر ثمری نیست تو را

لغت و املا

۱۱۸ معنای لغات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱ عرب - جیوه - عظیم - تراوش کرده - عهد	۲ غیر ترک - جیوه - بزرگ - دریا - پیمان
۳ عرب - نقره - عظیم - قطره - عهد	۴ غیر ترک - نقره - بزرگ - چکیده - پیمان

۱۱۹ مترادف واژه‌های زیر به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟

«اجنبی - نیلی - نقره‌ای - رخصت»

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

الف) جهان پوشد از برف، سیمین حریر

کشد پردهٔ سیمگون آبرگیر

ب) بار یابی به محفلی کانجا

جبرئیل امین ندارد بار

ج) ما نگرفتیم ز بیگانه وام

پخته ندادیم به سودای خام

د) غلام همّت آنم که زیر چرخ کبود

ز هرچه رنگ تعلق پذیرد آزاد است

۱ ج - د - الف - ب

۲ ج - الف - د - ب

۳ ب - د - الف - ج

۴ الف - د - ج - ب

قلمرو زبانی

۱۲۰ در کدام بیت واج میانجی بیش تری دیده می‌شود؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱ لبت تا آشنای خنده گردید

شکفتن غنچه را در دل گره شد

۲ دارد بت من با همه کس گوشهٔ چشمی

چون شمع که مخصوص کسی نیست نگاهش

۳ سحر ز سجدهٔ بت بازماندم از مستی

به عمر خویش گناهی که کرده‌ام این است

۴ نه بیگانه‌ای، ای بت خانگی

مکن با من خسته بیگانگی

قلمرو فکری

۱۲۱ مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱ زنده باد آن کس که هست از جان هوادار وطن

هم وطن غمخوار او هم اوست غمخوار وطن

۲ پیکر مام وطن دانی چرا خم گشته است

زان که مشتی اجنبی خواهند، سرباز وطن

۳ بی‌چون تو هم‌زبانی من در وطن غریبم

گر باید این غریبی گو در وطن نباشم

۴ با وطن اهل وطن را نسبتی است

زانکه از خاکش طلوع ملّتی است

۱۲۲ مفهوم بیت زیر در کدام بیت دیده می‌شود؟

متوسط - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

«به آتش‌های تُرک و خون تازیک

ز رود سند تا جیحون نشیند»

۱ لب و دندان او پر از خون شد

اشک چشمش چو موج جیحون شد

۲ وطن خواه و ایران پرستنده‌ایم

که با عشق ایران‌زمین زنده‌ایم

۳ به ایرانیان بر شیخون کنی

زمین را به خون رود جیحون کنی

۴ من آزاده از خاک آزادگانم

گل صبر می‌پرورد دامن من

قلمرو زبانی

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

۱۲۳ در کدام بیت واج میانجی کمتری به کار رفته است؟

- ۱ بگیرد خوشی، جای پژمردگی
- ۲ نه اندیشه ماند، نه افسردگی
- ۳ نه سلطان خریدار هر بنده‌ای است
- ۴ نه در زیر هر ژنده‌ای، زنده‌ای است
- ۵ شد گیسوانِ سلسله مویی کمند من
- ۶ کز حلقه‌اش نجات نباشد اسیر را
- ۷ چو درویش بی‌برگ دیدم درخت
- ۸ قوی بازوان سست و درمانده سخت

تاریخ ادبیات

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۲۴ آرایه‌های مقابل کدام بیت تماماً درست است؟

- ۱ گفتار تلخ از آن لب شیرین چو شکر است / ای جان من که خسرو خوبان عالمی (تناقض، حس آمیزی)
- ۲ شود آسوده هر کس در جوانی کار می‌سازد / که پیری کارهای سهل را دشوار می‌سازد (کنایه، تشبیه)
- ۳ نیست باکم ز آتش نمرودیان / گر بسوزاندم از کین چون خلیل (تناقض، تشبیه)
- ۴ عاقلان را تنگ‌دستی می‌شود رهبر به حق / رو به دریا می‌کند ابری که بی‌باران شود (تشخیص، تضاد)

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۷

۱۲۵ در بیت کدام گزینه، «واج میانجی» به کار نرفته است؟

- ۱ نعیم خطّه شیراز و لعبتان بهشتی
- ۲ ز هر دریچه نگاه کن که حور بینی و عین را
- ۳ به عهد ملک وی اندر نماند دست تطاول
- ۴ مگر سواعد سیمین و بازوان سمین را
- ۵ گرفته راه تماشا بدیع چهره بتانی
- ۶ که در مشاهده عاجز کنند بتگر چین را
- ۷ مگر شکوفه بخندید و بوی عطر بر آمد
- ۸ که ناله درچمن افتاد بلبلان حزین را

قلمرو فکری

۱۲۶ بیت «به آن چه می‌گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد» با کدام بیت قرابت معنایی

سخت - قلم چی - ۱۳۹۷

ندارد؟

- ۱ در عالم فنا که بقا پا به رکاب است
- ۲ گر زندگی خضر بود، نقش بر آب است
- ۳ جهان پیر است و بی‌بنیاد، از این فرهادکش فریاد
- ۴ که کرد افسون و نیرنگش ملول از جان شیرینم
- ۵ جهان پیر رعنا را ترخم در جبلت نیست
- ۶ ز مهر او چه می‌پرسی در او همّت چه می‌بندی؟!
- ۷ دامنم دجله بغداد شد از حسرت آن
- ۸ که نسیمی رسد از جانب بغداد مرا

قلمرو زبانی

۱۲۷) کدام عبارت نادرست است؟

آسان - گزینه ۲ - ۱۳۹۷

- ۱) در مصراع «با غم عشق غم عالم فانی هیچ است» نقش تبعی دیده می‌شود.
- ۲) در واژه‌های «پستیچی - برانداخت - اجرا» فرایند واجی یکسانی اتفاق می‌افتد.
- ۳) الگوی هجایی واژه‌های «نیک‌خو» و «مهرجو» متفاوت است.
- ۴) در عبارت «در این دو سه روز، بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد»، فعل مجهول دیده می‌شود.

قلمرو ادبی

۱۲۸) آرایه‌های «تشبیه، اغراق، تشخیص، کنایه، واج‌آرایی» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- الف) در آن دریای خون، در قرص خورشید غروب آفتاب خویشتن دید
 ب) میان موج می‌رقصید در آب به رقص مرگ، اخترهای انبوه
 ج) گر چه ز شراب عشق مستم عاشق‌تر از این کنم که هستم
 د) بگير ای جوان دست درویش پير نه خود را بیفکن که دستم بگیر
 ه) در آن دریای خون، در دشت تاریک به دنبال سر چنگیز می‌گشت
- ۱) ج، الف، ب، د، ه
 ۲) ب، ه، الف، ج، د
 ۳) ج، الف، د، ب، ه
 ۴) ب، ه، الف، د، ج

۱۲۹) کدام شکل، با نحوه قرار گرفتن قافیه‌ها در چهار پاره مطابقت دارد؟

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) $\begin{matrix} \times & \_ & \_ \\ \times & \_ & \_ \\ & * & * & * & * \end{matrix}$
- ۲) $\begin{matrix} \times & \_ & \_ \\ \times & \_ & \_ \\ & * & * & * & * \end{matrix}$
- ۳) $\begin{matrix} \times & \_ & \_ \\ \square & \_ & \_ \\ & * & * & * & * \end{matrix}$
- ۴) $\begin{matrix} \times & \_ & \_ \\ \times & \_ & \_ \\ & * & * & * & * \end{matrix}$
- ۱) $\begin{matrix} \times & \_ & \_ \\ \times & \_ & \_ \\ & * & * & * & * \end{matrix}$
- ۲) $\begin{matrix} \times & \_ & \_ \\ \square & \_ & \_ \\ & * & * & * & * \end{matrix}$
- ۳) $\begin{matrix} \square & \_ & \_ \\ \square & \_ & \_ \\ & * & * & * & * \end{matrix}$
- ۴) $\begin{matrix} \square & \_ & \_ \\ \square & \_ & \_ \\ & * & * & * & * \end{matrix}$

قلمرو فکری

۱۳۰) کدام گزینه از مفهوم بیت زیر دور است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- «بر آن چه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»
- ۱) سال دیگر را که می‌داند حساب؟
  - ۲) گویی از صحبت ما نیک به تنگ آمده بود
  - ۳) نه آفتاب وجود ضعیف انسان را
  - ۴) بر سر آب روان زندگانی چون حباب
- یا کجا بود آن که با ما بود پار؟
 بار بربست و به گردش نرسیدیم و برفت
 که آفتاب فلک را ضرورت است زوال
 ساده لوحی بین که رنگ خانه می‌ریزیم ما

۱۳۱) مفهوم کدام بیت، با سایر ابیات تفاوت دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) زین هم‌رهان سست عناصر دلم گرفت
  - ۲) مخور بی هم‌رهان صائب دم آبی اگر باشد
  - ۳) مگذر از یاران که در هنگام کارافتادگی
  - ۴) ملول از هم‌رهان بودن طریق کاردانی نیست
- شیر خدا و رستم دست‌انام آرزوست
 که از شرم سکندر خضر گردید از نظر پنهان
 واجب آن باشد که یاران یاری یاران دهند
 بکش دشواری منزل به یاد عهد آسانی

۱۳۲) تصویر موجود در کدام بیت با بیت زیر متناسب است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

«به مغرب، سینه مالان قرص خورشید   نهان می گشت پشت کوهساران»

- ۱) چون خورشید بر زد ز گردون درفش
  - ۲) ز خورشید چون شد جهان لعل فام
  - ۳) چو خورشید زرین سپر بر گرفت
  - ۴) چو خورشید برزد سر از برج شیر
- دم شب شد از خنجر او بنفش
شب تیره بر چرخ بگذاشت گام
شب تیره زو دست بر سر گرفت
سپهر اندر آورده شب را به زیر

تاریخ ادبیات

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۳۳) شعر در «امواج سند»، سروده ..... و در قالب ..... است.

- ۱) حمیدی شیرازی، دو بیتی
- ۲) ملک الشعرای بهار، دو بیتی
- ۳) حمیدی شیرازی، چهارپاره
- ۴) ملک الشعرای بهار، چهارپاره

قلمرو ادبی

۱۳۴) ترتیب ابیات زیر از لحاظ داشتن آرایه های «تشبیه - حس آمیزی - ایهام - مجاز - جناس تام» کدام است؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- الف) چشم چپ خویشتن بر آرم   تا چشم نبیندت به جز راست
ب) تو خود سر وصل ما نداری   من عادت بخت خویش دانم
ج) بلبل از افغان رنگین سرخ دارد روی باغ   بوستان پیرا دهان غنچه پر زر می کند
د) بیا و برگ سفر ساز و زاد ره برگیر   که عاقبت برود هر که او ز مادر زاد
ه) از آتش تجلی خورشید حسن تو   دودی است آسمان و کواکب شراره ها
- ۱) ج، الف، ه، ب، د   ۲) ه، ج، الف، ب، د   ۳) الف، ب، ج، د، ه   ۴) ه، ج، د، ب، الف

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۳۵) تعداد استعاره ها در کدام گزینه کمتر است؟

- ۱) آیینه ات دانی چرا غماز نیست
  - ۲) گلبرگ را ز سنبل مشکین نقاب کن
  - ۳) ژاله از نرگس فرو بارید و گل را آب داد
  - ۴) دست تقدیر او ز دامن شب
- چون که زنگار از رخسار ممتاز نیست
یعنی که رخ پپوش و جهانی خراب کن
وز تگرگ روح پرور مالش عناب داد
بر رخ روز می فشاند گرد

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۳۶) آرایه های مقابل همه ابیات به جز ..... تماماً درست است.

- ۱) دل در طلب خنده شیرین تو خون شد / جان در طلب لعل شکرخای تو افتاد (استعاره، حس آمیزی)
- ۲) به کام تا نرساند مرا لبش چون نای / نصیحت همه عالم به گوش من باد است (مجاز، ایهام)
- ۳) ز گریه مردم چشمم نشسته در خون است / بین که در طلبت حال مردمان چون است (تشبیه، جناس تام)
- ۴) تو آن درخت گلی که اعتدال قامت تو / ببرد قیمت سرو بلند بالا را (جناس ناهمسان، کنایه)

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۳۷ در همهٔ ابیات به جز بیت ..... اجزای جمله به شیوهٔ بلاغی بیان شده است.

- ۱ به دام زلف تو دل مبتلای خویشتن است
  - ۲ گرت ز دست برآید مراد خاطر ما
  - ۳ چو رای عشق زدی با تو گفتم ای بلبل
  - ۴ مرو به خانهٔ ارباب بی مرّوت دهر
- بکش به غمزه که اینش سزای خویشتن است
به دست باش که خیری به جای خویشتن است
مکن که آن گل خندان برای خویشتن است
که گنج عافیت در سرای خویشتن است

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۳۸ نقش دستوری ضمیر متصل مشخص شدهٔ همهٔ گزینه‌ها یکسان است به جز .....

- ۱ شرممان باد ز پشمینهٔ آلودهٔ خویش / گر بدین فضل و هنر نام کرامات بریم
- ۲ دوش می گفت که خونت شب دیگر ریزم / امشب امید که یاد از سخن دوشِ باد
- ۳ نشان آب حیوان کز دهان خلق می جستم / دهانت می دهد اینک به زیر لب نشان ما را
- ۴ دم به دم در دلم آید که دم کفر زخم / تا به جان فتنهٔ آن طرهٔ کافر کشیم

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۳۹ در کدام گزینه جملهٔ وابسته در مصراع اول ذکر شده است؟

- ۱ چون لاله به نوروز قدح گیر به دست / با لاله رخی اگر تو را فرصت هست
- ۲ برگرد پیاله آیتی هست مقیم / کاندر همه جا مدام خوانند آن را
- ۳ ای خاک اگر سینهٔ تو بشکافند / بس گوهر قیمتی که در سینهٔ توست
- ۴ گردون ز زمین هیچ گلی برنارد / کش نکشند و هم به زمین نسپارد

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۴۰ در کدام گزینه حرف «تا» حرف پیوند است و جملهٔ مرکب ایجاد می کند؟

- ۱ تا راه قلندری نپویی نشود / رخساره به خون دل نشویی نشود
- ۲ تا چند اسیر رنگ و بو خواهی شد / چند از پی هر زشت و نکو خواهی شد
- ۳ تا چند زخم به روی دریاها خشت / بیزار شدم ز بت پرستان کنشت (عبادتگاه غیرمسلمانان)
- ۴ عمرت تا کی به خودپرستی گذرد / یا در پی نیستی و هستی گذرد

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۴۱ مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تناسب ندارد؟

- ۱ گر بیاید مرد باری خیز و در میدان بمیر / مرگ در میدان به از مرگی که اندر بستر است
- ۲ مردن اندر شیرمردی بهتر از ننگ فرا / کآدمی را عاقبت سیل فنا در معبر است
- ۳ صلح اگر خواهی به ساز و برگ لشگر کوش از آنک / بیش ترسد دشمن از تیغی که بیشش جوهر است
- ۴ قتلگاه خویش را با دیدهٔ خواری مبین / زان که آن جا قصر حورالعین و حوض کوثر است

۱۴۲) مفهوم کدام دو بیت به هم نزدیک تر است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- الف) از امیر دزد و سرباز فقید امید نیست شیر دوشیدن ز گاو مرده جای تسخر نیست
 ب) مقتدر شو تا ز صاحب قدرتان ایمن شوی شیر آفریقا هماورد پلنگ بربر است
 ج) مردن از هر چیز در عالم بتر باشد ولی بنده بیگانگان بودن ز مردن بدتر است
 د) فقر در آزادگی به از غنا در بندگی گاو فربه بی گمان صید پلنگ لاغر است

- ۱) ج، د   ۲) الف، د   ۳) ب، د   ۴) ب، ج

۱۴۳) مفهوم کدام گزینه به بیت «در ره عشق وطن از سر جان خاسته‌ایم / تا در این ره چه کند همت مردانه ما» نزدیک تر است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) در ره فرهنگ و آیین وطن غفلت مورز / ملک بی فرهنگ و بیابین درختی بی بر است
 ۲) در ره تقوا و دانش رو که بهر کار ملک / پیر دانشور به از برنای نادانشور است
 ۳) چون که قاضی زور گوید داوری با پادشاست / پادشاه چون زور گوید داوری با داور است
 ۴) از خدا وز شاه وز میهن دمی غافل مباش / زان که بی این هر سه، مردم از بهائم کمتر است

قلمرو زبانی

۱۴۴) نقش دستوری واژه مشخص شده در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) چو بگذشت از پس آن جنگ دشوار
 ۲) چو آتش در سپاه دشمن افتاد
 ۳) اگر یک لحظه امشب دیر جنبد
 ۴) به فرزندان و یاران گفت چنگیز
- از آن دریای بی پایاب آسان
 ز آتش هم کمی سوزنده تر شد
سپیده دم جهان در خون نشیند
 که گر فرزند باید، باید این سان

لغت و املا

۱۴۵) در کدام گزینه معنای هر سه واژه به درستی درج شده است؟

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) (جمله: همه)، (موسم: باد)، (رغبت: خواست)
 ۲) (هیئت: ظاهر)، (رأفت: شفقت)، (نهیب: هیبت)
 ۳) (قبضه: در اختیار)، (اجرت: پاداش)، (التهاب: داغ)
 ۴) (تازی: ترک)، (گران: سنگین)، (ربوبیت: پروردگاری)

قلمرو ادبی

۱۴۶) در همه ابیات به جز بیت گزینه ..... هر دو آرایه «استعاره و تشبیه» یافت می شود.

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱) چرخ مینا شکند شیشه عمر تو به سنگ   گر ز مینا می گلرنگ به ساغر نکنی
 ۲) هر گنج سعادت که خدا داد به حافظ   از یمن دعای شب و ورد سحری بود
 ۳) کرده ام خاک در میکده را بستر خویش   می گذارم چو سبو، دست به زیر سر خویش
 ۴) مرا برف باریده بر پر زاغ   نشاید چو بلبل تماشای باغ

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۴۷ در کدام بیت همه آرایه‌های «تشبیه، استعاره، تشخیص، نغمه حروف» وجود دارد؟

- ۱ گو بیا زیر لوای عشق عاشق را ببین هر که کوه قاف را در سایه عنقا ندید
- ۲ چون به لبش می رسی جان بده و دم مزن نرخ چنین گوهری نقد روان دادن است
- ۳ سطری از دفتر سرگشتگی مجنون است گردبادی که از این دامن صحراست بلند
- ۴ عقل نه همتای توست کز تو زند لاف عشق می نشناسد حریف خیره سری می کند

۱۴۸ آرایه‌های بیت «سر به جیب خویش بردم در گریبان یافتم / نکهتی (=بوی خوشی) کز یوسف گل پیرهن می خواستم»

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

در کدام گزینه تماماً به درستی آمده‌اند؟

- ۱ تلمیح، واج آرای، ایهام، کنایه
- ۲ حسن تعلیل، جناس، مجاز، تشبیه
- ۳ حس آمیزی، مراعات نظیر، تلمیح، استعاره
- ۴ تشبیه، تلمیح، جناس، مراعات نظیر

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۴۹ در کدام گزینه جمله مرکب به کار رفته است؟

- ۱ به خواب دوش چنان دیدمی که زلفینش گرفته بودم و دستم هنوز غالیه بوست
- ۲ ازو بیش بر تخت شاهی که بود بران رنج بردن چه آمدش سود
- ۳ مرا و عشق تو گیتی به یک شکم زاده‌ست دو روح در بدنی چون دو مغز در یک پوست
- ۴ چو گوی در همه عالم به جان بگردیدم ز دست عشقش و چوگان هنوز در پی گوشت

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۵۰ در کدام بیت مفعول جمله هسته محذوف است؟

- ۱ جام مینایی می سد ره تنگ دلیست منه از دست که سیل غمت از جا ببرد
- ۲ نیست در شهر نگاری که دل ما ببرد بختم ار یار شود رختم از این جا ببرد
- ۳ باغباناز خزان بی خبرت می بینم آه از آن روز که بادت گل رعنا ببرد
- ۴ بانگ گاوی چه صدا باز دهد عشوه مخر سامری کیست که دست از ید بیضا ببرد

قلمرو ادبی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۵۱ کدام گزینه در مورد «دوبیتی‌های پیوسته» صحیح است؟

- ۱ ملک الشعراى بهار، رهی معیری و فریدون مشیری سروده‌هایی در این قالب دارند.
- ۲ این قابل بیشتر برای طرح مضامین غنایی و اخلاقی به کار می‌رود.
- ۳ رواج این قالب سال‌ها پیش از دوره مشروطه رواج داشته و تاکنون ادامه یافته است.
- ۴ شعر متشکل از چند بند وزن و هم آهنگ است که مصراع‌های زوج هر بند هم قافیه هستند.

قلمرو فکری

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۵۲ فقط بیت گزینه ..... با بیت زیر قرابت معنایی دارد.

« نامم افزود و آبرویم کاست بینوایی به از مدلت خواست »

- ۱ خرابی باعث تعمیر باشد بینوایی را
- ۲ « فیاض » طعن خواری ما بیش از این مزین
- ۳ برگ عیش بی خزان در بینوایی یافتم
- ۴ دست طلب چو پیش کسان می کنی دراز
- که کوری کاسه در یوزه می گردد گدایی را
- عزت بود به خاک مدلت نشست ما
- آن چه می جستم ز شاهی در گدایی یافتم
- پل بسته ای که بگذری از آبروی خویش

قلمرو ادبی

۱۵۳ در بیت « حافظ آن ساعت که این نظم پریشان می نوشت / طایر فکرش به دام اشتیاق افتاده بود، آرایه های کدام گزینه یافت می شود؟

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱ مجاز، تشخیص، تلمیح
- ۲ تناقض، تشبیه، واج آرایی
- ۳ استعاره، تلمیح، تشبیه
- ۴ مراعات نظیر، حس آمیزی، واج آرایی

قلمرو فکری

۱۵۴ مفهوم برابر کدام گزینه نادرست است؟

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱ بدان شمشیر تیز عافیت سوز
- ۲ میان موج می رقصید در آب
- ۳ از این سدّ روان در دیده شاه
- ۴ نهان می گشت روی روشن روز
- در آن انبوه، کار مرگ می کرد (نابود کردن دشمنان)
- به رقص مرگ، اخترهای انبوه (غم و ناامیدی)
- ز هر موجی هزاران نیش می رفت (خروشان و مانع بودن)
- به زیر دامن شب در سیاهی (تنهایی)

۱۵۵ کدام گزینه با بیت « به پاس هر وجب خاکی از این ملک / چه بسیار است، آن سرها که رفته » قرابت مفهومی دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

- ۱ به کشت هستی ام ای برق نیستی بگذر
- ۲ شب گذشته دل از زلف پر شکن می گفت
- ۳ غریب می پسندید که افتید به زندان
- ۴ در ره عشق وطن از سر و جان خاسته ایم
- کزین دو مشت خس و خوار آشیان سیرم
- غریب بود ز حب الوطن سخن می گفت
- بیرون ز وطن پا مگذارید که چاه است
- تا در این ره چه کند همت مردانه ما

۱۵۶ کدام بیت ها به مفهوم یکسانی اشاره دارند؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

- الف) ندارد حاصلی جز سنگ طفلان نخل بار آور
- ب) تهی دستی ندارد جز خجالت حاصل دیگر
- ج) خار دیوارم خزان و نوبهار من یکی است
- د) آسوده خاطر این ره بی اعتبار را
- از آن چون سرو زین بستان به برگ از یار خرسندم
- که بار بید مجنون سر به زیر انداختن باشد
- نخل امیدی ندارم تا به بار آید مرا
- پروین کسی سپرد بار گران نداشت

- ۱ الف - د
- ۲ ج - د
- ۳ ج - الف
- ۴ الف - ب

۱۵۷) یکی از آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱) ای کاش ناله‌های چو من بلبلی حزین	بیدار کردی آن گل در خاک خفته را (تشبیه - تشخیص)
۲) برخیز لاله، بند گلوبند خود بتاب	آورده‌ام به دیده گهرهای سفته را (استعاره - ایهام)
۳) لب دوخت هر که را که بدو راز گفت دهر	تا باز نشنود ز کس این راز گفته را (کنایه - تشبیه)
۴) راه عدم نرفت کس از رهروان خاک	چون رفت خواهی این همه راه نرفته را (تشبیه - تضاد)

لغت و املا

۱۵۸) در متن زیر چند، غلط املایی وجود دارد؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

«زیرا که خط، کالبد معنی است و هرگاه که در آن اشتباهی افتد ادراک معانی ممکن نگردد و چون بر خواندن قادر بود باید که در آن تأمل واجب داند و همت در آن ببندد که زودتر به آخر رسد، بلکه فواید آن را به آهستگی در تبع، جای دهد.

- ۱) یک   ۲) دو   ۳) سه   ۴) چهار

قلمرو ادبی

۱۵۹) در کدام گزینه آرایه متناقض نما (پارادوکس) به کار نرفته است؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱) در خرابی‌هاست چون چشم بتان تعمیر من	مرحمت فرما ز ویرانی عمارت کن مرا
۲) گر شد دل جمع ما پریشان چه غم است	جمعیت ما هم از پریشانی ماست
۳) نرگس او با دل بیمار من الفت گرفت	عاقبت درد محبت عین درمان شد مرا
۴) هر که کرد از کبر بالا گردنش	دوستان گردند آخر دشمنش

قلمرو زبانی

۱۶۰) همهٔ ابیات به‌استثنای بیت ..... فاقد جملهٔ وابسته‌اند.

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱) بهار آمد و گلزار نور باران شد	چمن ز عشق رخ یار لاله افشان شد
۲) برقی از منزل لیلی بدرخشید سحر	وه که با خرمن مجنون دل افگار چه کرد
۳) ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد	چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد
۴) زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت	حیثیت مرگ را به بازی نگرفت

۱۶۱) در کدام بیت ترکیب‌های وصفی بیش‌تری دیده می‌شود؟

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱) میان موج می‌رقصید در آب	به رقص مرگ، اخترهای انبوه
۲) ز رخسارش فرو می‌ریخت اشکی	بنای زندگی بر آب می‌دید
۳) خروشان، ژرف، بی‌پهنا، کف‌آلود	دل شب می‌درید و پیش می‌رفت
۴) ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک	خدا داند چه افسرها که رفته

قلمرو فکری

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶۲ کدام گزینه با بیت زیر تناسب مفهومی ندارد؟

«به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»

- ۱ حبّ دنیا بت بود دل خانه حق ای عجب در درون خانه حق بت نهان کردن چرا
- ۲ پیر ما گفت جهان بر روشی محکم نیست از خوش و ناخوش او قطع نظر باید کرد
- ۳ دولت ده روزه دنیا بود نقشی بر آب دل به نقش موج در دریای بی‌لنگر منه
- ۴ نظامی نیست دنیا را دلا از عهد او بگسل منه بر کار دنیا دل که دنیا بی‌ثبات آمد

لغت و املا

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶۳ معادل معنایی واژه مشخص شده در کدام بیت درست است؟

- ۱ همیشه عاشق دیدار اوست دیده بخت مدام شایق بالای اوست جامه جاه: (آرزو)
- ۲ وحشی، از دریای رحمت گر دهندت رشحه‌ای گام بر روی هوا آسان زنی، همچون سحاب: (قطره)
- ۳ همی دهد ندای خوف و می‌رسد به هر دلی، مهابت ندای او: (ترسناک)
- ۴ چون کنم در روی چون ماهت نظر؟ کز فروغ تو نظر می‌سوزدم: (آتش)

قلمرو زبانی

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶۴ نقش واژه «فردا» در ابیات زیر، به ترتیب، در کدام گزینه درست آمده است؟

- الف) فکنده‌ایم به امروز، کار فردا را ازین حیات، چه آسودگی بود ما را؟
  - ب) امروز هست شکر و ثنای تو بی‌قیاس فردا بود ثواب و جزای تو بی‌شمار
  - ج) فردا همه یک‌رنگ شود طالب و مطلوب امروز یکی را که هزار است ببینید
  - د) فردا هنوز نامد و خرم گذشت دی امروز روز توست، به شادی همی گذار
- ۱ مضاف‌الیه، قید، نهاد ۲ مفعول، مسند، قید ۳ مفعول، مسند، قید، نهاد ۴ مضاف‌الیه، قید، نهاد، قید

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶۵ در کدام بیت، «قید» وجود ندارد؟

- ۱ چو بگذشت، از پس آن جنگ دشوار از آن دریای بی‌پایاب، آسان
- ۲ خروشان، ژرف، بی‌پهنا، کف آلود دل شب می‌درید و پیش می‌رفت
- ۳ اگر یک لحظه امشب دیر جنبد سپیده دم جهان در خون نشیند
- ۴ از چنبر نفس، رسته بودند آنها بت‌ها همه را شکسته بودند آنها

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶۶ واژه مشخص شده در کدام بیت، به درستی معنا نشده است؟

- ۱ خواه رومی، خواه تازی، من نخواهم غیر تو از جمال و از کمال و لطف مخدومی بگو (فارسی)
- ۲ صفیر بلبل شوریده و نفیر هزار برای وصل گل آمد برون ز بیت حزن (آواز)
- ۳ بر این یکی شده بودم که گرد عشق نگردم قضای عشق در آمد، بدوخت چشم درایت (تدبیر)
- ۴ پر در تلاش خرمی این چمن مباش افراط آب چهره گل، زرد می کند (زیاده روی)

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶۷ در کدام گزینه، غلط املائی وجود ندارد؟

- ۱ عرصه روز محشر، ثمره معین، خدای عدوجل
- ۲ موج های افسار گسیخته ارس، قلتیدن امواج گران، سند تا جیحون
- ۳ فراز قلّه ها، غرض از گردهمایی، فروغ خرگه خوارزمشاهی
- ۴ پستی و زبونی، قاطرهای بارکش، بی اذن و خاست

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶۸ در همه ابیات، هر دو آرایه «تشبیه و استعاره» وجود دارد؛ به جز بیت گزینه .....

- ۱ دست سُستم ز جهان، آب حیاتم گردید پا نهادم به هوا، تخت سلیمانم شد
- ۲ دهان غنچه بدر نسیم باد صبا لبان لعل تو وقتی که ابتسام کنند
- ۳ یوسف گل رسید و شد روشن چشم نرگس به بوی پیرهنش
- ۴ به هر موجی، زبان بازی مکن چون خار و خس، صائب که خاموشی، صدف را مخزن اسرار می سازد

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۶۹ آرایه های مقابل همه ابیات به جز بیت گزینه ..... تماماً درست است.

- ۱ سینه سرد زمین، صاعقه عشق شکافت بر لب خشک زمان، چشمه فریاد شکفت (استعاره، تشبیه)
- ۲ به کام تا نرساند مرا لبش چون نای نصیحت همه عالم به گوش من باد است (مجاز، ایهام)
- ۳ کنار ساحل خاموش چشمم درخشان گوهر شب تابی ای اشک (تشبیه، متناقض نما)
- ۴ تو آن درخت گلی که اعتدال قامت تو ببرد قیمت سرو بلند بالا را (جناس ناهمسان، کنایه)

آسان - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۷۰ واژه «امروز» در کدام بیت، نقش قیدی ندارد؟

- ۱ ای پیشرو مردی، امروز تو برخورداری ای زاهد فردایی، فردات مبارک باد
- ۲ امروز که در دست توام، مرحمتی کن فردا که شوم خاک، چه سود اشک ندامت؟
- ۳ امروز گویم چون کنم، یک باره دل را خون کنم وین کار را یک سون کنم، چیزی بده درویش را
- ۴ ای دل ار عشرت امروز به فردا فکنی مایه نقد بقا را که ضمان خواهد شد؟

قلمرو فکری

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۷۱) مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر تفاوت دارد؟

- ۱) در آن دریای خون، در قرص خورشید   غروب آفتاب خویشتن دید
- ۲) ز رخسارش فرو می ریخت اشکی   بنای زندگی بر آب می دید
- ۳) میان موج می رقصید در آب   به رقص مرگ، اخترهای انبوه
- ۴) از این سدّ روان، در دیده شاه   ز هر موجی، هزاران نیش می رفت

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۷۲) مفهوم کدام گزینه، با دیگر ابیات در تقابل است؟

- ۱) هوای عالم آزادگی است بر یک حال   ز برگ ریز خزان، سرو فارغ البال است
- ۲) ریشه آزادگی در خاک این گلشن کجاست؟   سرو همچون گردن قمری است این جا، گل به کف
- ۳) آزادگی و بی ثمری جامه فتح است   چون سرو، چرا از ثمر آزاد نگردیم؟
- ۴) می تواند شد علم در وادی آزادگی   هر که از باغ جهان چون سرو دامان چیده است

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۷۳) مفهوم کدام بیت، با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) اصلت ای دل، چو ز خاک است، بلندی مطلب   عنصر خاک نه مایل سوی پستی باشد؟
- ۲) ببین که حال چه داری، مبین که اصلت چیست   به نقد روز نگه کن، به دی چه افتادی؟
- ۳) در هنر، فرزند بازی، نه کبوتر بچه ای   صید دست خویش خور، طعمه دهان کس مخور
- ۴) گهر بی هنر زار و خوار است و سست   به فرهنگ باشد روان تن درست

قلمرو زبانی

سخت - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۷۴) در منظومه زیر، چند ترکیب اضافی وجود دارد؟

«الا ای فروزنده خورشید من   بهار من و صبح امید من
دلم روشن از آتشین چهر توست   مرا گرمی از آتش مهر توست»

- ۱) شش   ۲) هفت   ۳) هشت   ۴) نه

متوسط - قلم چی - ۱۳۹۸

۱۷۵) تعداد ترکیبات اضافی در کدام گزینه به درستی مشخص نشده است؟

۱) خبر ما برسانید به مرغان چمن   که هم آواز شما در قفسی افتاده ست (سه ترکیب اضافی)

- ۲) آن چه بر من می رود در بندت ای آرام جان   با کسی گویم که در بندی گرفتار آمده ست (دو ترکیب اضافی)
- ۳) نی که می نالد همی در مجلس آزادگان   زان همی نالد که بر وی زخم بسیار آمده ست (دو ترکیب اضافی)
- ۴) جایی که سرو بوستان با پای چوبین می چمد   ما نیز در رقص آوریم آن سرو سیم اندام را (یک ترکیب اضافی)

۱۷۶ در کدام گزینه تعداد ترکیب‌های اضافی در کمانک روبه‌روی بیت نادرست است؟

- ۱ بندبرپای تحمّل چه کند گر نکند انگبین است که در وی مگسی افتاده است (یک)
 ۲ گر تشنگان بادیه را جان به لب رسد تو خفته در کجاوه به خواب خوش اندری (دو)
 ۳ نه من از دست نگارین تو مجروحم و بس که به شمشیر غمت کشته چو من بسیارند (سه)
 ۴ بند همه غم‌های جهان بر دل من بود در بند تو افتادم و از جمله برستم (چهار)

۱۷۷ در متن درس، کدام واژه‌ها در معانی زیر، به کار رفته است؟

اسب (.....) نابودکننده (.....) عمیق (.....)
متوسط - تمرین‌های کتاب - ۶۹

۱۷۸ واژه‌های زیر، مشمول کدام «فرایند واجی» (کاهش، افزایش) هستند؟

دسترس: (.....) - سازندگی: (.....)
زور آزمایی: (.....) - سبزیجات: (.....) - بازوان: (.....)
سخت - تمرین‌های کتاب - ۶۹

قلمرو ادبی

۱۷۹ «دریای خون» در بیت «هشتم و دوازدهم» استعاره از چیست؟

بیت هشتم: در آن دریای خون در قرص خورشید غروب آفتاب خویشتن دید
بیت دوازدهم: در آن دریای خون در دشت تاریک به دنبال سر چنگیز می‌گشت
سخت - تمرین‌های کتاب - ۷۰

۱۸۰ ابیات زیر را از نظر کاربرد «تشبیه» و «کنایه» بررسی کنید.

ز رخسارش فرومی‌ریخت اشکی بنای زندگی بر آب می‌دید
در آن سیماب‌گون امواج لرزان خیال تازه‌ای در خواب می‌دید
سخت - تمرین‌های کتاب - ۷۰

۱۸۱ نحوه قرار گرفتن قافیه‌ها در چهارپاره را به کمک شکل نشان دهید.

متوسط - تمرین‌های کتاب - ۷۰

قلمرو فکری

۱۸۲ شاعر در بیت زیر، قصد بیان چه نکته‌ای را دارد؟

در آن تاریک‌شب می‌گشت پنهان فروغ خرگه خوارزمشاهی
سخت - تمرین‌های کتاب - ۷۰

۱۸۳ حمیدی شیرازی در ابیات زیر، چه کسی را و با چه ویژگی‌هایی وصف می‌کند؟

چه اندیشید آن دم، کس ندانست که مژگانش به خون دیده تر شد
چو آتش در سپاه دشمن افتاد ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد
سخت - تمرین‌های کتاب - ۷۰

۱۸۴ درباره ارتباط معنایی زیر و پیام درس «در امواج سند» توضیح دهید.

در ره عشق وطن از سر و جان خاسته‌ایم تا در این ره چه کند همت مردانه ما «رهی معیّری»
سخت - تمرین‌های کتاب - ۷۰

۱۸۵) شاعر در بیت زیر، چه صحنه‌ای از نبرد را وصف می‌کند؟

«ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت / دو چندان می‌شکفت و برگ می‌کرد»
سخت - تمرین های کتاب - ۷۰

تاریخ ادبیات

۱۸۶) عبارت زیر معرف کدام شخصیت ادبی است؟

«از شاعران توانای معاصر است. وی هرچند در روزگار ما می‌زیست اما در سرودن شعر به سبک شعری گذشتگان شعر می‌سرود. یکی از اشعار زیبای او «در امواج سند» است.
آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۱۸۷) محتوای شعر «در امواج سند» چیست؟

الف) غارت سرمایه‌های فرهنگی و ادبی در دوران حمله مغول به ایران
ب) ترسیم شهامت و پایداری جلال‌الدین خوارزمشاه در برابر هجوم مغولان
آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

لغت و املا

۱۸۸) در گروه کلمات زیر، غلط‌های املائی را بیابید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

«افسر و تاج - غدر و ارزش - سیماب‌گون - عافیت‌سوز - لشکری خورد - خواب شفق - رود جیحون - فروغ خرگه خوارزمشاهی - قرص خورشید - می‌رقصید و می‌غلتید»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۸۹) در بیت زیر معنای واژه مشخص شده را بنویسید.

«هندیان را اصطلاح هند، مدح / سندیان را اصطلاح سند، مدح»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۹۰) در ابیات زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید / نهان می‌گشت پشت کوهساران
ب) در آن تاریک شب می‌گشت پنهان / فروغ خرگه خوارزمشاهی
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۱۹۱) در ابیات زیر واژه‌های وندی، مرگب و وندی مرگب را بیابید.

«به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید / نهان می‌گشت پشت کوهساران
فرو می‌ریخت گردی زعفران رنگ / به روی نیزه‌ها و نیزه‌داران»
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۹۲) در ابیات زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید / نهان می‌گشت پشت کوهساران
ب) نهان می‌گشت روی روشن روز / به زیر دامن شب در سیاهی
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۱۹۳ در هر یک از ابیات زیر آرایه‌های خواسته شده را بیابید.

الف) نهران می‌گشت روی روشن روز
 به زیر دامن شب در سیاهی (تشخیص - استعاره)
 ب) فرو می‌ریخت گردی زعفران رنگ
 به روی نیزه‌ها و نیزه‌داران (تشبیه - استعاره)
 سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۱۹۴ نام دیگر قالب «چهارپاره» چیست؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۹۵ نوع «ان» را در واژه‌های زیر بررسی کنید.

«کوهساران - سینه مالان - نیزه‌داران - مغولان - اختران - افسران - لرزان - رهند - خروشان - روان - رقصان - گران»
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۱۹۶ ابیات زیر را به نثر روان برگردانید.

«به مغرب سینه مالان قرص خورشید
 نهران می‌گشت پشت کوهساران
 فرو می‌ریخت گردی زعفران رنگ
 به روی نیزه‌ها و نیزه‌داران»
 سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۹۷ دکتر حمیدی شیرازی، در آغاز شعر با تصویرسازی غروب خورشید، فضا سازی شاعرانه‌ای نموده تا زمینه‌ احساسی و

عاطفی خواننده را برای ادامه شعر آماده کند. این نوع کاربرد و شیوه ادبی چه نام دارد؟
 سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۱۹۸ در ابیات زیر آرایه‌های «کنایه، ایهام تناسب، واج آرایی، جناس ناهمسان» را بیابید.

«نهران می‌گشت روی روشن روز
 به زیر دامن شب در سیاهی
 در آن تاریک شب می‌گشت پنهان
 فروغ خرگه خوارزمشاهی»
 سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۱۹۹ در ابیات زیر آرایه‌های «تضاد، مراعات نظیر و مجاز» را بیابید.

«نهران می‌گشت روی روشن روز
 به زیر دامن شب در سیاهی
 در آن تاریک شب می‌گشت پنهان
 فروغ خرگه خوارزمشاهی»
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۰۰) باتوجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «نهان می گشت روی روشن روز   به زیر دامن شب در سیاهی»

الف) چند ترکیب وصفی و اضافی وجود دارد؟
 ب) بیت چند جمله است؟
 ج) نقش دستوری واژه‌های «نهان»، «زیر» و «سیاهی» را مشخص کنید.
 سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۰۱) ابیات زیر را به نثر روان برگردانید.
 «نهان می گشت روی روشن روز   به زیر دامن شب در سیاهی
 در آن تاریک شب می گشت پنهان   فروغ خرگه خوارزمشاهی»
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۰۲) باتوجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «در آن تاریک شب می گشت پنهان   فروغ خرگه خوارزمشاهی»

الف) یک ترکیب وصفی مقلوب بیابید.
 ب) هسته گروه اسمی در مصراع دوم چیست؟
 ج) نقش دستوری واژه‌های «آن»، «فروغ» و «پنهان» را بنویسید.
 سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۰۳) در ابیات زیر، چه واژه‌هایی فرآیند واجی «کاهش» و «افزایش» دارند؟
 نهان می گشت روی روشن روز   به زیر دامن شب در سیاهی
 در آن تاریک شب می گشت پنهان   فروغ خرگه خوارزمشاهی
 سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

لغت و املا

۲۰۴) معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) به آتش‌های ترک و خون تازیک   ز رود سند تا جیحون نشیند
 ب) در آن باران خون و برق پولاد   میان شام رستاخیز می گشت
 متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۰۵) در ابیات زیر واژه‌های مشخص شده را معنی کنید.
 الف) به خوناب شفق در دامن شام   به خون آلوده، ایران کهن دید
 ب) در آن سیماب گون امواج لرزان   خیال تازه‌ای در خواب می دید
 آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۰۶) معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) به پیش دشمنان استاد و جنگید
 رهاند از بند اهریمن، وطن را
 ب) شبی را تا شبی با لشکری خُرد
 ز تنها سر، ز سرها خُود افکند
 آسان- تالیفی منتا- ۱۳۹۷

۲۰۷) در ابیات زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک
 خدا داند چه افسرها که رفته
 ب) بلی آنان که ازین پیش بودند
 چنین بستند راه ترک و تازی
 ج) چو بگذشت، از پس آن جنگ دشوار
 از آن دریای بی پایاب آسان
 آسان- تالیفی منتا- ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۰۸) در ابیات زیر آرایه‌های «اغراق، مجاز، کنایه و استعاره» را بیابید.

«اگر یک لحظه امشب دیر جنبد
 سپیده دم جهان در خون نشیند
 به آتش‌های ترک و خون تازیک
 ز رود سند تا جیحون نشیند»
 سخت- تالیفی منتا- ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۰۹) باتوجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«اگر یک لحظه امشب دیر جنبد
 سپیده دم جهان در خون نشیند
 به آتش‌های ترک و خون تازیک
 ز رود سند تا جیحون نشیند»

الف) نهاد «دیر جنبد» چه کسی است؟

ب) منظور از رود سند تا جیحون در بیت دوم چیست؟

ج) شاعر در ابیات بالا درنگ کردن در چه امری را شایسته نمی‌داند؟

سخت- تالیفی منتا- ۱۳۹۷

۲۱۰) ابیات زیر را به فارسی روان برگردانید.

«اگر یک لحظه امشب دیر جنبد
 سپیده دم جهان در خون نشیند
 به آتش‌های ترک و خون تازیک
 ز رود سند تا جیحون نشیند»
 سخت- تالیفی منتا- ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۱۱) شاعر در ابیات زیر چند بار از آرایه استعاره بهره برده است؟

«به خوناب شفق در دامن شام
 به خون آلوده ایران کهن دید
 در آن دریای خون، در قرص خورشید
 غروب آفتاب خویشتن دید»
 سخت- تالیفی منتا- ۱۳۹۷

۲۱۲ در ابیات زیر آرایه‌های «تشبیه، کنایه، واج آرایبی و مراعات نظیر» را بیابید.

«به خوناب شفق در دامن شام
به خون آلوده ایران کهن دید
در آن دریای خون در قرص خورشید
غروب آفتاب خویشتن دید»

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۱۳ در ابیات زیر چند واژه «وندی»، «مرگب» و «وندی - مرگب» وجود دارد؟

الف) به خوناب شفق در دامن شام
ب) خروشان ژرف، بی پهنا، کف آلود
ج) در آن دریای خون در قرص خورشید
به خون آلوده ایران کهن دید
دل شب می‌درید و پیش می‌رفت
غروب آفتاب خویشتن دید

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۱۴ در ابیات زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) به خوناب شفق در دامن شام
ب) چو آتش در سپاه دشمن افتاد
به خون آلوده ایران کهن دید
ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۱۵ مرجع ضمیر «خویشتن» در بیت «در آن دریای خون در قرص خورشید / غروب آفتاب خویش دید» چه کسی است؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۱۶ بیت زیر را به فارسی روان برگردانید.

«به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی
پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۱۷ بیت زیر را به فارسی روان برگردانید.

«گرت ز دست بر آید، چو نخل باش کریم
ورت ز دست نیاید، چو سرو باشد آزاد»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۱۸ در گروه کلمات زیر نوع فرایند واجی را مشخص کنید.

اجداد و نیاکان - آشنای دل - دست چین کردن - معلّم دوست‌داشتنی - املاء و انشاء - دست‌بند و پابند

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۱۹ در کدام یک از ابیات زیر «واج میانجی» به کار رفته است؟

الف) کجروان را دهند خرمن‌ها
ب) چندان که گفتم غم با طیبیان
قوت یک شب به نیکوان ندهند
درمان نکردند مسکین غریبان

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۲۰ در کدام یک از ابیات زیر صامت میانجی بیشتری وجود دارد؟

الف) رسوایی شمع است ز پیراهن فانوس
ب) چه دیده‌ای که به چشم گذر نمی‌رسانی
در پرده سخن گفتن من پرده‌داری بود
چرا به آینه‌ام روبه‌رو نمی‌آیی

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۲۱) نحوه قرار گرفتن قافیه در چهارپاره چگونه است؟

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۲۲) باتوجه به متن زیر به سؤالات زیر پاسخ دهید.

«حکیمی را پرسیدند چندین درخت نامور که خدای عزوجل آفریده است و برومند، هیچ یک را آزاد نخوانده‌اند، مگر سرو را که ثمره‌ای ندارد. درین چه حکمت است؟»
 الف) معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
 ب) نقش دستوری واژه «آزاد» را بنویسید.
 ج) نوع «را» در عبارت «حکیمی را پرسیدند» چیست؟
 د) سعدی چه ویژگی انسانی به درخت سرو بخشیده است؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

لغت و املا

۲۲۳) در عبارات زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«حکیمی را پرسیدند چندین درخت نامور که خدای عزوجل آفریده است و برومند، هیچ یک را آزاد نخوانده‌اند مگر سرو را که ثمره‌ای ندارد. درین چه حکمت است؟»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۲۴) در عبارات زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) چندین درخت نامور که خدای عزوجل آفریده است.
 ب) و سرو را هیچ از این نیست و همه وقتی خوش است.

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۲۵) باتوجه به عبارات زیر به سؤالات پاسخ دهید.

گفت: «هر درختی را ثمره، معین است که به وقتی معلوم، به وجود آن تازه آید و گاهی به عدم آن پژمرده شود و سرو را هیچ از این نیست.»

الف) چند فعل مجهول وجود دارد؟
 ب) چند ترکیب وصفی می‌یابید؟

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۲۶) ویژگی نمادین درخت «سرو» را در مثال‌های زیر مقایسه کنید.

الف) هر درختی را ثمره معین است و سرو را هیچ از این نیست و همه وقتی خوش است و این است صفت آزادگان.
 ب) به سرو گفت کسی میوه‌ای نمی‌آری جواب داد که آزادگان تهیدستانند

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۲۷ در عبارت زیر چند واژه «وندی» وجود دارد؟

«حکیمی را پرسیدند چندین درخت نامور که خدای عزوجل آفریده است و برومند، هیچ یک را آزاد نخوانده‌اند، مگر سرو را که ثمره‌ای ندارد. درین چه حکمت است؟»

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۲۸ در عبارت زیر چند واژه «وندی» وجود دارد؟

گفت: «هر درختی را ثمره معین است که به وقتی معلوم، به وجود آن تازه آید و گاهی به عدم آن پژمرده شود و سرو را هیچ از این نیست و همه وقتی خوش است و این است صفت آزادگان»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

لغت و املا

۲۲۹ معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) هر درختی را ثمره معین است.

ب) گاهی به عدم پژمرده شود.

ج) و این است صفت آزادگان

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۳۰ نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۳۱ اگر بیت «به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد» سرآغاز یک شعر دوبیتی

باشد و قافیه‌ها در آخر ابیات قرار گرفته باشند، نوع قالب شعری چیست؟

الف) رباعی

ب) قطعه

ج) دوبیتی

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۳۲ در ابیات زیر سه عبارت کنایی بیابید.

«به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد

گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد»

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۳۳ در بیت چند تشبیه وجود دارد؟ ارکان هر تشبیه را مشخص کنید.

«گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد»

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۳۴) مفهوم بیت «گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد» چیست؟
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۳۵) در کدام یک از ابیات زیر جهش ضمیر اتفاق افتاده است؟
الف) گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم ورت ز دست نیاید چو سرو باشد آزاد
ب) چه اندیشید آن دم، کس ندانست که مژگانش به خون دیده تر شد
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۳۶) مفهوم بیت «به آنچه می گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد» بر چه امری تکیه دارد؟
متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

تاریخ ادبیات

۲۳۷) عبارت زیر معرف کدام شاعر پارسی گو است؟
«از گویندگان توانای قرن هفتم هجری، استاد سخن و یگانه تاز عرصه نثر مسجع است. در سال ۶۵۵ «بوستان» را بر وزن شاهنامه سرود و یکسال بعد (۶۵۶) کتاب گلستان را به نظم و نثر نگاشت.»
آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو ادبی

۲۳۸) عبارات زیر معرف کدام قالب شعری است؟
«قالب شعری را گویند که از چند بند هم وزن تشکیل شده است. هر بند آن شامل چهار مصراع است. مصراع‌های زوج آن هم قافیه اند.»
آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۳۹) جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.
«چهارپاره پس از ..... در ایران ابداع شد و رواج یافت و شامل موضوعات ..... و اجتماعی است.»
سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۴۰) طرز قرار گرفتن قافیه را در قالب «دوبیتی پیوسته» مشخص کنید.

_____

_____

* * * *

_____

_____

* * * *

_____

_____

آسان - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۴۱) از بین شاعران زیر، سه شاعر چهارپاره‌سرا را انتخاب کنید.

«سعدی شیرازی - ملک‌الشعرای بهار - فریدون مشیری - سیف فرغانی - فریدون توللی - قیصر امین‌پور - پروین اعتصامی»

سخت - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۴۲) از هر صامت میانجی زیر «چهار واژه» ذکر کنید.

الف) ج: .....

ب) ی: .....

ج) و: .....

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۴۳) از هر صامت میانجی زیر چهار واژه ذکر کنید.

الف) گ: .....

ب) همزه: .....

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

قلمرو فکری

۲۴۴) ابیات زیر را به فارسی روان برگردانید.

ز رخسارش فرو می‌ریخت اشکی   بنای زندگی بر آب می‌دید

در آن سیماب گون امواج لرزان   خیال تازه‌ای در خواب می‌دید

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۴۵) ابیات زیر را به فارسی روان برگردانید.

به پاس هر وجب خاکی از این مُلک   چه بسیار است آن سرها که رفته

ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک   خدا داند چه افسرها که رفته

متوسط - تالیفی منتا - ۱۳۹۷

۲۴۶) مفهوم کدام یک از ابیات زیر به «فدا کردن جان در راه حفظ میهن» اشاره می‌کند؟

الف) به پاس هر وجب خاکی ازین مُلک   چه بسیار است آن سرها که رفته
ب) بلی، آنان که از این پیش بودند   چنین بستند راه ترک و تازی

آسان - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۴۷) مفهوم کنایی مصراع «بنای زندگی بر آب می‌دید.» را بنویسید.

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۴۸) پیام اصلی درس «در امواج سند» چیست؟

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۴۹) در این شعر عبارت «دریای خون» دوبار به کار رفته است، منظور از هر کدام چیست؟

آسان - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۵۰) شاعر در دو بیت اول، غروب خورشید را به تصویر کشیده است، این غروب بیانگر چیست؟

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۵۱) در این سروده، «موج» و «رود» به چه چیزهایی مانند شده‌اند؟

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۵۲) جلال‌الدین در سرخی شفق چه چیزهایی را دید؟

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۵۳) چنگیز کدام عمل جلال‌الدین را تحسین کرد؟

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۵۴) در بیت ششم، منظور از «آتش‌های ترک و خون تازیک» چیست؟

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۵۵) دربارهٔ کاربرد و تفاوت معنایی فعل «گشت» در بیت‌های زیر توضیح دهید.

به مغرب سینه مالان قرص خورشید   نهان می‌گشت پشت کوهساران
در آن باران تیر و برق پولاد   میان شام رستاخیز می‌گشت

متوسط - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

قلمرو زبانی

۲۵۶) هر یک از فرایندهای واجی خواسته شده، در کدام یک از واژه‌های جملهٔ زیر دیده می‌شود؟

«روز دوشنبه نمایش این گروه، زودتر اجراء نمی‌شود.»

الف) ابدال در مصوّت   ب) ادغام   پ) کاهش

آسان - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

۲۵۷) در جملهٔ «آیا روز شنبه نمایش‌نامهٔ کمدی، زودتر اجراء نمی‌شود؟» فرایندهای واجی خواسته شده را بنویسید.

الف) کاهش   ب) ادغام

آسان - تالیفی متنا - ۱۳۹۷

پاسخنامه تشریحی

۱) ۱ ۲ ۳ ۴ کنایه: دل ندادن (بی توجهی) به داغ دل باغ - استعاره و تشخیص: باغ چون دل به آن نسبت داده شده است.

۲) ۱ ۲ ۳ ۴ تشخیص و استعاره ← گل (به دلیل جامه دریدن و آمدن). ایهام به خاطر واژه ی «بو» که در هر دو معنای زیر پذیرفته است: ۱- شمیم، بوی ۲- آرزو به خاطر «جامه دریدن گل» و «جامه دریدن ما»
 «جامه دریدن» یک صفت انسانی است. نسبت دادن صفات انسانی به موجودی غیر انسان تشخیص و استعاره است.
 «جامه دران بودن گل» کنایه از شکفتگی و باز شدن گلبرگ های گل است.
 «بو» دارای دو معنی است: ۱- رایحه خوش ۲- امید و آرزو.

هر دو معنی این واژه در بیت کاربرد دارد. اما تحلیل گزینه ۱: بیت ایهام ندارد. بال و پر گل: استعاره و تشخیص. / «بال و پر دادن به کسی» کنایه از اهمیت دادن و توجه کردن، فرصت شکوفایی به کسی دادن

۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه تنها سخن از ناپایداری و کوتاهی عمر است اما در گزینه های دیگر از صبوری و اغتنام فرصت برای شادی و همانند آن سخن رفته است.

۴) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه «۱» زرم (از مصدر زدن) و زرم (زن هستم) جناس همسان دارند و از دیگر سوی، حاکم (= ۱. فرمان روا، ۲. حکم کننده) ایهام ساز است.
 در گزینه «۲»، «دیدۀ بخت» استعاره است (استعارۀ مکنیه از نوع تشخیص) و «می گنم - می گنم» جناس ناهمسان حرکتی.
 در گزینه «۳» شهر مجازاً یعنی مردم شهر، و واژه های «تیغ برکشیدن و سپر افکندن» تضاد دارند.
 در گزینه «۴» اغراق: در فراوانی اشک عاشق - در بیت حسن تعلیل وجود ندارد.

۵) ۱ ۲ ۳ ۴ تشبیه: عرضگه عشق و رزمگه زلف

«سپر انداختن» کنایه از تسلیم شدن

استعاره: فتنه و گردون

مراعات نظیر: سپه، با رزمگه و سپر.

۶) ۱ ۲ ۳ ۴ تشبیه: خون به نافه / جناس: خون و چون / کنایه: «خون در دل افتادن»: کنایه از ناراحت و دلگیر بودن /

مراعات نظیر: نافه و خون و مشکین؛ خون و دل و جگر

۷) ۱ ۲ ۳ ۴ «اکسیر عشق» اضافه تشبیهی است. / «روی زرد شدن» کنایه است از چهره و سیمای عارفانه یافتن [و از نگاه

آنان که عشق را نمی شناسد، کنایه از لاغر و تکیده شدن] / «زر شدن» کنایه است از ارجمند شدن / مس استعارۀ مصرحه از وجود بی ارزش شاعر است. / بین واژگان «زرد» و «زر» جناس ناهمسان دیده می شود.

۸) ۱ ۲ ۳ ۴ «د» در «قند شکن» تلفظ نمی شود. (فرایند واجی کاهش)

۹) ۱ ۲ ۳ ۴ در متن کلیله و دمنه یک غلط املائی وجود دارد: «اگر خوار در چشم ...»

شکل درست: «اگر خار در چشم ...»

خوار = ذلیل

خار = تیغ بیابان (گل پیش رخت چو خار، خوار است) «خار»: تیغ بیابان / «خوار»: ذلیل

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۰

بیت «الف» تشبیه تذر به عروسی / بیت «ب» تشبیه زمین به بهشت ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۱

پیرزن عشوه گر دهر: اضافه تشبیهی یا تشبیه بلیغ است؛ یعنی «دهر» به پیرزن عشوه گر تشبیه شده است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۲

حس آمیزی فقط در این گزینه (شکر خواب) دیده می شود. / خواب به مانند شکر: تشبیه / کی و می: جناس ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۳

ناهمسان / شکر خواب: کنایه از خواب خوش

صفحه جهان: اضافه استعاری / سخن: مجازاً شعر، غزل / نقش: استعاره از شعر / قلم و صفحه و نقش: تناسب ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۴

سخن حافظ به نقشی جاودانه تشبیه شده است.

سایر گزینه ها «ناپایداری عمر» را بیان می کنند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۵

تشبه: چوابر ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۶

استعاره: قلب اشک بریزد: تشخیص و استعاره

اغراق در گریه کردن / تکرار واژه «مپرس»

در این گزینه اشاره شده است که عشق الهی، سختی های راه را آسان می کند. ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۷

چون ابر: تشبیه / نظر و دیده / ابر و برق: مراعات نظیر / رفتن روز جوانی: تشخیص و استعاره ۱ ۲ ۳ ۴ ۱۸

۱ ۲ ۳ ۴ ۱۹

(دست گیری ← دستگیری) / (هشت ماهه ← هش ماهه) / (امتناع کردن ← امتنا کردن) / (انبیاء ← انبیا) ۱ ۲ ۳ ۴ ۲۰

(خواستگاری ← خاستگاری) /

(شم سازی ← چند گانه) / (چند گانه ← چن گانه)

به خاطر داشته باشید «تلفظ کاهش آوایی» مد نظر است.

«رنگ داشتن سخن» حس آمیزی / «باغ» استعاره از «دنیا» و «لب هر برگ گل» استعاره دارد. / بیت تشبیه ندارد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۲۱

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: «بحر سراب» تشبیه / «جواب خشک» و «خشک طینتان» حس آمیزی

گزینه «۳»: «... چون خضر» تشبیه

گزینه «۴»: «سخن تلخ» حس آمیزی / «گل» استعاره از «محبوب» / «سخن تلخ گلاب است» تشبیه

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۲ «کشتی عمر - موج شوق - بحر فراق» همگی در این گزینه اضافه تشبیهی اند.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: «آشیان فراق» و «مرغ دل» اضافه تشبیهی دارند.

گزینه «۲»: «خون جگر خوردن» و «دل کباب شدن» کنایه دارند. / «خوان فراق» اضافه تشبیهی

گزینه «۴»: «ریسمان فراق» و «چنبر عشق» اضافه تشبیهی دارند. / «گردن صبر» اضافه استعاری

۱ ۲ ۳ ۴ ۲۳ اضافه تشبیهی: سمنند سخن

اضافه های استعاری: کنگره عرش، چشم دل، پایه افکار

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: اضافه های تشبیهی: شاهد آرزو، اسب فصاحت / اضافه های استعاری: رخ اندیشه، گیسوی بید

گزینه «۲»: اضافه های تشبیهی: کیمیای عشق، مهد زمین / اضافه های استعاری: دوش نسیم، گوش طرب

گزینه «۳»: اضافه های تشبیهی: اکسیر مراد، سیلاب غم / اضافه های استعاری: دست روزگار، حمله حسد

۲۴) ۱ ۲ ۳ ۴ سجاده بر آب انداختن کنایه از دارای کرامات بودن

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «سبک سر بودن» کنایه از فرومایگی / «سر به باد دادن» کنایه از نابود کردن

گزینه ۳: «سپید دست بودن» کنایه از جوان مردی / «سیه کاسه بودن» کنایه از بخیل بودن / ترشی کردن کنایه از بد اخلاقی

گزینه ۴: «تنگ چشم بودن» کنایه از بخل / «گوشه چشم داشتن» کنایه از توجه داشتن / «روشن شدن چشم» کنایه از شاد شدن

۲۵) ۱ ۲ ۳ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تشبیه: صدای سایش بال‌های خیال به سخن / پارادوکس: این که سخن سکوت را نشان می‌دهد.

مشبه مشبه به

گزینه ۳: تشبیه: شب کویر به موجود زیبا و آسمانی / پارادوکس: اینکه شب از بامداد آغاز می‌شود.

مشبه مشبه به

گزینه ۴: تشبیه: گل‌های ..... شعر و خیال (اضافه تشبیهی) / سموم ..... عقل (اضافه تشبیهی) / پارادوکس: سموم سرد [«سموم» به معنی

باد گرم زهر آگین و کشنده است.] مشبه به مشبه به مشبه

۲۶) ۱ ۲ ۳ ۴ صورت سؤال و سایر ابیات مرتبط گزینه‌ها: بیانگر «اغتنام فرصت» است، ولی گزینه «۳» بیانگر این است که

«به دنیا دل میند».

بررسی موارد در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نگه دار فرصت (اغتنام فرصت)

گزینه «۲»: فرصت ز دست نگذاری (غنیمت شمردن وقت)

گزینه «۴»: فرصت شمر غنیمت وقت

۲۷) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت صورت سؤال به گذر سریع عمر اشاره شده است که این مضمون در سه بیت «الف، د، ه» نیز آمده

است.

بیت «ب»: به بیهوده گذراندن عمر اشاره دارد نه سریع گذشتن آن. به جای کسب گهر به خار و خس دریا دل خوش کردیم.

بیت «ج»: هر قدر که قدرتمند باشی (بر آسمان سوار شوی) سرانجام خواهی مُرد.

۲۸) ۱ ۲ ۳ ۴ لب مانند آتش ← تشبیه - آب حیات ← تلمیح - از آب آتش در گرفته است ← متناقض نما - آتش در ما

گرفته است ← کنایه

۲۹) ۱ ۲ ۳ ۴ چشم دارم: کنایه از انتظار دارم / من چون نقش پا گردیده‌ام: تشبیه / تلخ گویی: حس آمیزی (در آمیختن دو

حس چشایی و شنوایی) / گلشن، گل، گلچین: مراعات نظیر / خواب و بیداری: تضاد

۳۰) ۱ ۲ ۳ ۴ تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «گاوصندوق» از قاعده صورت سوال پیروی نمی‌کند.

گزینه «۲»: «شب‌بو» از قاعده صورت سوال پیروی نمی‌کند.

گزینه «۴»: «چوب لباس» از قاعده صورت سوال پیروی نمی‌کند.

۳۱) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه ۱: در کلمه «خواهم» فرآیند کاهش وجود دارد. گزینه ۲: کلمه «دنبال» ابدال دارد. گزینه ۳: کلمه

«اجتماع و اجتناب» ابدال دارد.

۳۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ترکیب «ابرویش» در اصل به شکل «ابرو + ش» است. مانند کتابش، دستش و ... اما چون واژه «ابرو» با مصوت

بلند (او) تمام شده، میان این کلمه و ضمیر (ش) «ی» میانجی آمده است که فرآیند افزایش واجی محسوب می‌شود.

۳۳) ۱ بازی ی / سی - ی - اسی - ی / انقلابی - ی - ون / ۴ فرایند افزایشی - (شادی - ی / زی - ی - اد / مردم خي - ی - بان ۳ فرایند افزایشی)

۳۴) ۱ املاي درست (فراق ← به معنی دوری و جدایی) فراغ به معنی آسایش و راحتی

۳۵) ۱ در این گزینه کارهای خوب شاهان را در آینده‌ای دور جاویدان و ماندگار می‌داند. ولی در سایر گزینه‌ها به ناپایداری قدرت شاهان و حاکمان که چند روزی بیش نیست اشاره دارد.

۳۶) ۱ نامطابق املايي به واژه گفته می‌شود که تلفظ آن با نگارشش مطابق نباشد پس در گزینه «ا» دو بار (خاهی) می‌خوانیم و خواهی می‌نویسیم و (خیش) می‌خوانیم و خویش می‌نویسیم این امر باعث کاهش (واو) معدوله می‌شود و به آن فرآیند واجی کاهش نیز گویند.

۳۷) ۱ گزینه ۱ - در دهن خلق افتادن: کنایه / ملک فصاحت: تشبیه

گزینه ۳ - اتصال و جدا: تضاد / تلمیح به داستان حضرت یوسف

گزینه ۴ - تشخیص (ای دل) / واج آرایي (د) ولی در گزینه ۲ جان و جهان (جناس ناقص) ایهامی وجود ندارد.

۳۸) ۱ در گزینه ۴ فقط (جمع کردن) کاهش (ع) وجود دارد. ولی گزینه‌های دیگر به ترتیب گزینه ۱ (باز آمدن -

اجرا) گزینه ۲ (شکست خورده - دستشویی) گزینه ۳ (شمعدان - برانداختن)

۳۹) ۱ واژه‌های «راست گویی - عفو کردن - دل افروز - چندگانه - امتناع» پنج واژه‌ای هستند که در آنها فرآیند واجی کاهش صورت گرفته است.

۴۰) ۱ ب: چشم فلک (اضافه استعاری) استعاره و تشخیص / چون تو: تشبیه / د: دام زلف (اضافه تشبیهی) تشبیه / ای صبا (تشخیص و استعاره)

۴۱) ۱ صورت سؤال به ناپایداری جهان هستی اشاره دارد که این مضمون در گزینه ۲ نیز دیده می‌شود.

۴۲) ۱ در این گزینه به خطای حضرت آدم در بهشت اشاره دارد (تلمیح) ولی آرایه تناقض (پارادوکس) دیده نمی‌شود.

۴۳) ۱ د) شمشیر و سپر: مراعات نظیر / ه) قامت همچو چنگ: تشبیه / ب) خانه: استعاره از دنیا / ج) روی نهادن: ایهام ۱) چهره ساییدن بر آستان، قرار دادن چهره بر خاک آستان ۲) اقدام کردن، رفتن / الف) دامن چیدن: کنایه از امتناع کردن از چیزی، پرهیز نمودن

۴۴) ۱ مفهوم صورت سوال و ایات «الف، د، و» بر زودگذر بودن عمر اشاره دارد.

۴۵) ۱ فعل «گشتن» در گزینه ۲، به معنی چرخیدن و جستجو کردن است اما در سایر گزینه‌ها فعل اسنادی است، به معنی شد.

۴۶) ۱ ترکیب‌های وصفی ۵ مورد: ۱- این سبب - ۲- ترانه‌های شیرین - ۳- بهانه‌های زرین - ۴- مه خوب - ۵- مه خوش لقا

ترکیب‌های اضافی (۲ مورد): گرد شمس - فرّ شمس

واژه‌ی «سوی» حرف اضافه است و واژه بعد از آن متمم است به همین دلیل ترکیب اضافی نمی‌سازد.

۴۷) ۱ ترکیب‌های اضافی: ۱- روز آفرینش - ۲- آتش نوروز - ۳- عمق وجود - ۴- وجود خویش

۴۸) ۱ گزینه‌های ۱، ۲، ۳ به صفت «آزادگی» سرو اشاره می‌کنند اما در گزینه ۴ به «راست‌قامتی» درخت سرو اشاره شده است.

* درخت سرو، درخت همیشه سبز، در شعر و ادب فارسی، صفات بسیاری دارد از قبیل: راستین، بلند، سرفراز، سرکش، جوان، پا

در گل، بی میوه، بی تعلق، سرسبز و...

۴۹) ۱ ۲ ۳ ۴ فعل «خواندن» در گزینه ۳ و عبارت سؤال به معنی «نامیدن» و «به حساب آوردن» است. این فعل علاوه بر مفعول به مسند نیاز دارد.

هیچ کس را آزاد نخوانده اند (ننایمده اند)

مفعول	مسند	فعل اسنادی
نه خدا توانمش	خواند	
مسند	مفعول فعل اسنادی	

فعل «خواندن» در گزینه های ۱ و ۴ به معنی «قرائت کردن» و در گزینه ۲ به معنی «یاد گرفتن» است.

۵۰) ۱ ۲ ۳ ۴ (گزینه ۲) واژه «بر» در مصراع (۱): یعنی «بر، میوه، نتیجه، بار، حاصل»

گزینه ۳ نتیجه

گزینه ۴ بار

۵۱) ۱ ۲ ۳ ۴ عبارت «حکیمی را پرسیدند» از نهاد + متمم + فعل تشکیل شده است. (آنها) از حکیمی پرسیدند. همین تعداد اجزا در گزینه ۳ وجود دارد.

عشق در گفت و شنید در ننگجد.

نهاد	متمم فعل
------	----------

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱) در طریقت ما رنجیدن کافری است .

نهاد	مسند	فعل اسنادی
------	------	------------

گزینه ۲) (او) تو را به ناز می پرورد .

نهاد مفعول	فعل
------------	-----

گزینه ۴) تسبیح و خرقة لذت مستی را به تو نبخشد.

گروه نهادی	مفعول	متمم فعل	فعل
------------	-------	----------	-----

۵۲) ۱ ۲ ۳ ۴ اجزای عبارت سؤال: هیچ یک را آزاد نخوانده اند

مفعول	مسند	فعل
-------	------	-----

اجزای گزینه ۱: باید مرا جهان آفرین خواند.

مفعول	مسند	فعل
-------	------	-----

اجزای گزینه ۲: جبینش برای روان گوشه گیر طرفه گلزاری است.

نهاد	گروه مسندی	فعل
------	------------	-----

اجزای گزینه ۳: فکرش گره از راز جهان بگشاید.

نهاد	مفعول	فعل
------	-------	-----

اجزای گزینه ۴: حلقه زلفش تماشاخانه باد صبا است.

گروه نهادی	گروه مسندی	فعل
------------	------------	-----

۵۳) ۱ ۲ ۳ ۴ (گزینه ۲) هیچ یک را آزاد نخوانده اند .

مفعول	مسند	فعل
-------	------	-----

(نهاد پیوسته، شناسه)

گزینه ۳) حکیمی را پرسیدند ← از حکیمی پرسیدند

متمم	فعل
------	-----

(نهاد پیوسته، شناسه)

گزینه ۴) (سرور) ثمره ای ندارد.

نهاد	مفعول	فعل
------	-------	-----

۵۴) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «مگر» در گزینه ۳، به معنی «حتماً»، «هر آینه» «به تحقیق» است.

معنی بیت: وقتی پیوسته و پشت سر هم سخن بگویی حتماً سخنان دیگران را نخواهی شنید.
اما در عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها به معنی «به‌جز» می‌باشد.

۵۵) ۱ ۲ ۳ ۴ «روان» در گزینه «۲» به معنی «روح و جان» است و در سایر گزینه‌ها به معنای «جاری و رونده» آمده است.

۵۶) ۱ ۲ ۳ ۴ «افسر» در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ به معنای «تاج پادشاهی» و «کلاه پادشاهان» است، اما در گزینه «۲» اصطلاح نظامی است.

۵۷) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «گران» در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ به معنی «سنگین» و «عظیم» است اما در گزینه ۲ متضاد ارزان است.
* معنی گزینه ۳: گرمی خشم تو اگر به کوه‌های گران و سنگین برسد کوه‌ها را با همه سنگینی و گرانی چون کاه سبک و پژمرده می‌کند.

۵۸) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «دیده» در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ به معنی «چشم» است اما در گزینه «۲» صفت مفعولی به معنی «آنچه مشاهده شده» است.

۵۹) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «تُرک» نقیض تازیک است نام طایفه‌ای در ترکستان که تاتار و مغول از آن طایفه هستند.
در گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ به اصالت و نژاد این قوم از آسیای شرقی که خونریز بوده‌اند اشاره شده است. اما در گزینه «۲» منظور از «تُرک» معشوق زیبارو است.

۶۰) ۱ ۲ ۳ ۴ «گشتن» در گزینه «۱» به معنی «جست‌وجو کردن» است اما در سایر گزینه‌ها فعل اسنادی است و نیاز به مسند دارد.

گزینه ۲) من ملول گشتمی
نهاد مسند فعل اسنادی

گزینه ۳) زمین از جور گردون خفته و خموش و آوند گشت
نهاد گروه مسندی فعل اسنادی

گزینه ۴) هوا مسیح نفس گشت
نهاد مسند فعل اسنادی

۶۱) ۱ ۲ ۳ ۴ نیست (۲ بار): صامت میانجی «ی» (ن + ی + است)
سایر گزینه‌ها هر کدام یک صامت میانجی دارند:

گزینه ۱) «ی» در «گویمت»

گزینه ۲) «همزه» در «آلوده‌ای»

گزینه ۴) «ی» در «کمان ابرویی»

۶۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه «۲» سه صامت میانجی وجود دارد:

گویند: ی / نیست: ی / نگوئیم: ی
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) دیده‌ام: همزه

گزینه ۳) بیاموز: ی / آزادگی: گ

گزینه ۴) گوشه‌ای: همزه

۶۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت «۲» تشبیه وجود ندارد - کنایه: «از سر و جان برخاستن» کنایه از فدا کردن جان

گزینه ۱) مجاز: بند مجاز از قید و سلطه و اسارت / استعاره: اهریمن استعاره از لشکر مغول

گزینه ۳) مجاز: دست مجاز از توانایی و قدرت / تناسب: سرو و نخل

گزینه ۴) تکرار: آتش / تشبیه: چو آتش

۶۴) ۱ ۲ ۳ ۴ استعاره: شام رستاخیز مجاز از «هياھوی جنگ و نبرد»

اغراق: باران تیر

مجاز: پولاد مجاز از «سلاح‌های جنگی»

تشبیه: باران تیر اضافه تشبیهی، «تیر به باران» تشبیه شده است.

۶۵) ۱ ۲ ۳ ۴ تناقض: سدّ روان

۶۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت «۴» استعاره وجود ندارد. کنایه: سر رفتن کنایه از نابود شدن و مُردن.

* «سر» مجاز از وجود است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) مجاز: جهان مجاز از ایران / تضاد: سپیده دم و شب

گزینه ۲) استعاره: گرد زعفران رنگ: استعاره از نور خورشید در هنگام غروب / تشبیه: گرد به زعفران

گزینه ۳) جناس ناهمسان: هر، سر، بر / کنایه: افسرها رفته کنایه از «کشته شدن پادشاهان»

۶۷) ۱ ۲ ۳ ۴ تضاد: ترک و تازیک

تناسب: سند و جیحون

مجاز: رود سند تا جیحون مجاز از «سراسر ایران»

استعاره: آتش استعاره از «ظلم و کشتار»

۶۸) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم کلی بیت «۴»: مورد ستایش لشکر دشمن قرار گرفتن.

۶۹) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم کلی بیت «۲»: دل نبستن به دنیای ناپایدار، نه دل بستن!!!

۷۰) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «گذشت» در گزینه «۱» به معنی «عفو کردن» و «بخشایش» است اما در بیت سؤال و سایر گزینه‌ها به

معنی «عبور کردن» و «رد شدن» است.

۷۱) ۱ ۲ ۳ ۴ گزینه «۱» به ویژگی «آزادگی» سرو اشاره می‌کند و در سایر ابیات به «راست قامتی» درخت سرو، مدّ نظر شاعر

است.

۷۲) ۱ ۲ ۳ ۴ «سرو» در گزینه «۳» فقط در مفهوم درخت سرو است اما در سایر گزینه‌ها «راستی قامتی» درخت سرو مدّ نظر

بوده است.

۱ ۲ ۳ ۴ ۷۳)

۱ ۲ ۳ ۴ ۷۴)

۷۵) ۱ ۲ ۳ ۴ معنای کامل واژه‌ها:

خرگه: خیمه بزرگ، سراپرده بزرگ

ثمره: بر، ثمر، میوه، نتیجه، بار

اهریمن: شیطان، ابلیس، عفریت

افسر: تاج، کلاه پادشاهان، صاحب منصب

۷۶) ۱ ۲ ۳ ۴ معنای کامل واژه‌ها: تازیک: لفظی است ترکی، تازی، غیر ترک به ویژه فارسی‌زبانان

خود: کلاه‌خود، کلاه جنگی، ترک، مَغْفَر

گران: سنگین، عظیم (متضاد ارزان)

شفق: سرخی افق هنگام غروب آفتاب (متضاد شَفَق)

۷۷) ۱ ۲ ۳ ۴ د: تازی: عربی

الف: پرتو: فروغ

ز: رستاخیز: قیامت

هـ: نیستی، عَدَم

۷۸) ۱ ۲ ۳ ۴ معنای درست واژه‌ها:

عدم: نابودی، نیستی / مُلک: پادشاهی، سرزمین، مملکت / سیماب: جیوه

۷۹) ۱ ۲ ۳ ۴ در گروه کلمات سؤال، املائی شش واژه درست است.

شکل درست واژه‌ها: شام: آغاز شب / بی پایاب: عمیق / رخسار: چهره

۸۰) ۱ ۲ ۳ ۴

۸۱) ۱ ۲ ۳ ۴

۸۲) ۱ ۲ ۳ ۴

۸۳) ۱ ۲ ۳ ۴ شکل درست واژگان املائی: قرص خورشید (جرم خورشید) - لشکر خُرد

۸۴) ۱ ۲ ۳ ۴ شکل درست واژه‌های املائی: غدر ← قدر / آزاده‌گان ← آزادگان

۸۵) ۱ ۲ ۳ ۴ سیماب‌گون: به رنگ جیوه، جیوه‌ای

۸۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت نقش تبعی بدل وجود ندارد.

گزینۀ ۱) متمّم ۱: از دست / متمّم ۲: چو نخل / متمّم ۳: از دست / متمّم ۴: چو سرو
حرف اضافه متمّم

گزینۀ ۲) چهار جمله: ۱- برآید / ۲- باش / ۳- نیاید / ۴- باش

گزینۀ ۳) گرت ز دست برآید ← اگر از دستت برآید

گرت ز دست نیاید ← اگر از دستت نیاید

۸۷) ۱ ۲ ۳ ۴ فعل «خواندن» در گزینۀ «۱» به معنی «نامیدن و لقب دادن» و در سایر گزینه‌ها به معنی قرائت کردن و خواندن است.

۸۸) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «افسر» در گزینۀ «۱» نوعی رسته نظامی است ولی در سایر گزینه‌ها به معنی «تاج پادشاهی» و «کلاه پادشاهان» است.

۸۹) ۱ ۲ ۳ ۴ معنای کامل واژه‌ها:

سیماب: جیوه (سیماب‌گون به رنگ جیوه - جیوه‌ای)

تازی: عرب، عربی

پایاب: قسمت کم عمق رودخانه

افسر: تاج پادشاهان، کلاه پادشاهان، صاحب منصب

۹۰) ۱ ۲ ۳ ۴ شکل درست واژه املائی: برنخاست

نظیر بیت: «صد هزاران گل شکفت و بانگ مرغی برنخاست» عندلیبان را چه پیش آمد هزاران را چه شد»

۹۱) ۱ ۲ ۳ ۴ استعاره: قانع شدن گل لاله، تشخیص و استعاره مکینّه دارد.

تشبیه: چو لاله

مراعات نظیر: درودن و کشتن

۹۲) ۱ ۲ ۳ ۴ تشبیه اوّل ← من مرغ زیرک هستم.

تشبیه دوم ← چو دام

استعاره: عشوه فروختن دل، تشخیص و استعاره مکینه دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) یک تشبیه دارد: طبل عشق، اضافه تشبیهی است. (عشق به طبل تشبیه شده است) و یک استعاره دارد: این که حُسن طبل بگوید.

گزینه ۲) دو استعاره دارد: چشم روزگار: اضافه استعاری و تشخیص / مه تابان: استعاره از یار

گزینه ۴) دو تشبیه دارد: ۱- چون آینه ۲- دیوار حیرت اضافه تشبیهی (حیرت به دیوار مانند شده است)
استعاره ۱: پشت دادن آینه تشخیص و استعاره مکینه است.

استعاره ۲: خار استعاره از مشکلات است.

استعاره ۳: گل استعاره از خوبی‌ها است.

استعاره ۴: باغ و بوستان استعاره از جهان مادی است.

۹۳) ۱ ۲ ۳ ۴ (گزینه ۱) بادپیمایی: ی ماقبل آخر

گزینه ۲) نیاید: «ی» (دوبار)

گزینه ۳) پهلوی شادی: ی / باده روشن: ی

۹۴) ۱ ۲ ۳ ۴ فرخی یزدی در قالب چهارپاره (دوبیتی پیوسته) سرآمد نیست. ملک الشعراى بهار، فریدون توللی و فریدون مشیری سروده‌هایی در قالب چهارپاره دارند.

۹۵) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه شب پره در گزینه ۳، فرآیند واجی ادغام دارد نه کاهش. زیرا هنگام تلفظ واج «ب» و «پ» در هم ادغام می‌شوند و به صورت «شپره» تلفظ می‌شود.

گزینه ۱) در افتادن $\Leftarrow$ (کاهش) درفتادن (حذف همزه)

گزینه ۲) دست پخت $\Leftarrow$ (کاهش) دس پخت (حذف ت)

گزینه ۴) آهوان $\Leftarrow$ (افزایش) واج میانی (واو)

۹۶) ۱ ۲ ۳ ۴ از طریق رابطهٔ همنشینی با کلمهٔ «دیده» می‌توان فهمید که «دریای خون» در بیت ۳، اغراق در اشک فراوان عاشق است. منظور از دریای خون در سایر گزینه‌ها، خون فراوان کشته‌شدگان نبرد است.

۹۷) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم بیت سؤال: ناپایداری دنیا و سفارش به دل‌ن بستن به دنیا است و نظیر این مفهوم در ابیات ۱، ۲، ۳ یافت می‌شود.

مفهوم بیت ۴: دل انسان خانهٔ حق تعالی است و نباید در دل حبّ و دوستی دنیا جای بگیرد.

۹۸) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم بیت ۳: آزادگی درخت سرو و وابسته نبودن او

مفهوم گزینه‌های ۱، ۲ و ۴، ریشه در خاک بودن و اسارت درخت سرو

۹۹) ۱ ۲ ۳ ۴ منظور از «برگ» در مصراع نخست «سربازان مغول» و مفهوم مصراع دوم «انبوهی سپاه دشمن» است.

۱۰۰) ۱ ۲ ۳ ۴ مراعات نظیر: بهار، لاله، ژاله / پیاله، ساقی، می

تشبیه: ژاله به شراب مانند شده است (تشبیه پنهان)

کنایه: پیاله گرفتن کنایه از شاد بودن، سرمست بودن

۱۰۱) ۱ ۲ ۳ ۴ بیت «ب»، تشبیه: چون ابر

بیت «د»، متناقض‌نما: شیرینی کام مرا تلخ کرد.

بیت «ه»، ایهام: «بو» ۱- رایحه ۲- آرزو

بیت «الف»، تشخیص: چشم خرد: اضافه استعاری و تشخیص / دست نظر: اضافه استعاری و تشخیص
بیت «ج»، جناس همسان: «بر» اول: آغوش و بغل، «بر» دوم: حرف اضافه

۱۵۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در واژه‌های «آبدارچی» و «ستاره‌شناسی» کاهش آوایی اتفاق نیفتاده است.
* دقت کنید در واژه‌هایی نظیر «ستاره»، «رنده»، «دنده» که «ه» به صورت «ه» تلفظ می‌شود، فرایند کاهش اتفاق نمی‌افتد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): انبیاء ← حذف همزه ← انبیا / دست گیری ← حذف «ت» ← دس گیری
گزینه (۲): چندگانه ← حذف «د» ← چن گانه / برآمد ← حذف همزه ← برآمد
گزینه (۳): هشت ماهه ← حذف «ت» ← هش ماهه / قندشکن ← حذف «د» ← قن شکن

۱۵۳) ۱ ۲ ۳ ۴ زرخسار ش / بر آب
متّم مضاف‌الیه متّم

نقش دستوری تمام واژه‌های بیت:

زرخسار ش / فرومی‌ریخت اشکی / بنای زندگی بر آب می‌دید
متّم مضاف‌الیه فعل پیوندی نهاد مفعول مضاف‌الیه متّم فعل

۱۵۴) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱- جادوان: واو ۲- غمزه (غمزه‌ی): ی ۳- جادوی او: ی ۴- آهوی او: ی ۵- روحانیان: ی ۶- باروی او: ی

۱۵۵) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «گرد» در ابیات «ب» و «ج» به معنای «گرد و غبار» است.

بررسی سایر ابیات:

الف) گرد: اطراف / د) گرد: پهلوان

۱۵۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در گزینه (۱)، همه واژه‌ها فرآیند واجی افزایش دارند.

خوانندگی (ک) / مرتباجات (ج) / هوایی (ی) / پارچه‌ای (ا)

گزینه (۲) همه واژه‌ها افزایش دارند به جز «دست‌ساز» (کاهش، حذف ت)

گزینه (۳) همه واژه‌ها افزایش دارند به جز «دست‌بند» (کاهش، حذف ت)

گزینه (۴) بچگی (افزایش) / قندپهلوی و فرآیند (کاهش) / پنبه‌ای (ابدال، افزایش)

۱۵۷) ۱ ۲ ۳ ۴ وحشی بافقی شاعر قرن دهم هجری، کتاب «فرهاد و شیرین» را سروده است.

۱۵۸) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت «۴»، اغراق وجود ندارد. جناس: روی - روز / تشخیص: روی روز (اضافه استعاری و تشخیص)

۱۵۹) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم بیت ۲: چون زمینه‌های گناه فراهم است از ارتکاب گناه چاره‌ای نیست.

نظیر:

* رشته تسبیح اگر بگسست معذورم بدار / دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود

* ملحد گرسنه در خانه خالی بر خوان / عقل باور نکند کز رمضان اندیشد

۱۱۰) ۱ ۲ ۳ ۴ جلال‌الدین بادپا را در رود افکند.

گزینه (۱) رود سند دل شب را می‌درید و پیش می‌رفت.

گزینه (۲) سربازان مغول (برگ) دوچندان می‌شکفت.

گزینه (۳) اخترهای انبوه میان موج می‌رقصید.

۱۱۱) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم نمادین «سرو» در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴، آزادگی است ولی در گزینه (۳) به «بی‌بارگی و بی‌ثمری» سرو

اشاره شده است.

۱۱۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در سایر گزینه‌ها به ترتیب، حسن تعلیل، اسلوب معادله، ایهام تناسب و تشبیه وجود ندارد.

تضاد: روشن و سپاه / تناسب: تماشا، دیده، چشم / کنایه: سپاه داشتن روز کنایه از بدبختی و بیچارگی

۱۱۳) ۱ ۲ ۳ ۴ موضوع درس هشتم، شجاعت و پایداری جلال‌الدین خوارزمشاه در برابر حملهٔ مغول است. در بیت‌های سؤال، «اندوه‌گینی» و «نابودگری» او در برابر هجوم تاتار به تصویر کشیده است.

۱۱۴) ۱ ۲ ۳ ۴ در عبارت ۴، فرآیند واجی کاهش وجود دارد (خواب ← خاب) اما افزایش آوایی وجود ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱) کاهش: انشاء ← انشا / افزایش علاقه‌ام (صامت میانجی همزه)

گزینهٔ ۲) کاهش: دستبند ← دس‌بند / افزایش: طلای مرغوب (ی میانجی)

گزینهٔ ۳) کاهش: اجراء ← اجرا / افزایش: پلکان (صامت میانجی ک)

۱۱۵) ۱ ۲ ۳ ۴ در بیت سؤال، جلال‌الدین خوارزمشاه هر چه سپاه دشمن را از بین می‌برد اما آنقدر سپاه مغول بسیار بود که باز زیادتر می‌شدند. اما در گزینهٔ ۲ شاعر به ستایش پادشاهی می‌پردازد که آن چنان سپاه دشمن را کشت و از بین برد که دیگر دلاوری در لشکر دشمن برای مبارزه کردن با او وجود نداشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱) توصیف شدت درگیری و جنگ بین دو سپاه

گزینهٔ ۳) تشویق به مبارزه با دشمن

گزینهٔ ۴) فداکردن جان و پاسداری از کشور

۱۱۶) ۱ ۲ ۳ ۴ معانی کامل واژه‌ها:

افسر: تاج و کلاه پادشاهان، صاحب منصب

گران: عظیم، سنگین

رشحه: چکیده، تراوش کرده، قطره

سیماب: جیوه (سیماب‌گون به رنگ جیوه، جیوه‌ای)

۱۱۷) ۱ ۲ ۳ ۴ بیت سؤال و گزینهٔ ۴ به «آزادگی درخت سرو» اشاره می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: ریشه در خاک بودن سرو / گزینهٔ ۲: راست قامتی سرو / گزینهٔ ۳: غمگینی شاعر

۱۱۸) ۱ ۲ ۳ ۴ معانی کامل واژه‌ها:

تازی: عرب سیماب: جیوه سترگ: بزرگ، عظیم

رشحه: تراوش کرده، قطره، چکیده بیعت: عهد، میثاق، پیمان

۱۱۹) ۱ ۲ ۳ ۴ ج: بیگانه = اجنبی د: کبود = نیلی الف: سیمگون = نقره‌ای ب: بار = رخصت (اجازه)

۱۲۰) ۱ ۲ ۳ ۴ ۱- «الف» در بیگانه‌ای ۲- «گ» در خانگی ۳- «گ» در بیگانگی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: ۱- ی میانجی در «آشنای خنده»

گزینهٔ ۲: ۱- ی میانجی در «گوشهٔ چشمی» ۲- «ی» در «نیست»

گزینهٔ ۳: ۱- ی میانجی در «سجدهٔ بت» ۲- الف در کرده‌ام

۱۲۱) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم ابیات ۱، ۲ و ۴ عشق ورزیدن به میهن است.

مفهوم بیت ۳: انسان بدون یار هم‌دل و هم‌زبان در سرزمین خویش غریب و بیگانه شمرده می‌شود.

۱۲۲) مفهوم مشترک بیت ۳ و صورت سؤال: هجوم دشمن به ایران و کشتن ایرانیان ۱ ۲ ۳ ۴

۱۲۳) بررسی گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۱) ۱- «ی» در جای ۲- «گ» در پژمردگی ۳- «گ» در افسردگی

گزینه ۲) ۱- همزه در بنده‌ای ۲- همزه در ژنده‌ای ۳- همزه در زنده‌ای

گزینه ۳) ۱- «واو» در گیسوان ۲- «ی» در مویی ۳- همزه در حلقه‌اش

گزینه ۴) «واو» در بازوان

۱۲۴) تناقض: گفتار تلخ همچو شکر است. ۱ ۲ ۳ ۴

حس آمیزی: گفتار تلخ (شنوایی، چشایی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲) کنایه: «کار ساختن» کنایه از آماده کردن، تهیه نمودن / تشبیه ندارد.

گزینه ۳) تناقض: ندارد / تشبیه: چون خلیل

گزینه ۴) تشخیص: رو به دریا کردن ابر / تضاد: ندارد.

۱۲۵) گزینه ۱) «ی» میانجی در «خطه شیراز» ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۲) «واو» در «بازوان»

گزینه ۴) «ی» در «بوی‌عطر»

۱۲۶) مفهوم بیت گزینه ۴: اشک ریختن عاشق برای آگاهی یافتن از معشوق ۱ ۲ ۳ ۴

مفهوم بیت صورت سؤال و ابیات سایر گزینه‌ها: زودگذری و ناپایداری دنیا

۱۲۷) در مصراع گزینه «ا»، نقش تبعی تکرار دیده نمی‌شود؛ واژه «غم» در هر دو جا دارای نقش یکسانی نیست. ۱ ۲ ۳ ۴

* هرگاه یک واژه در لفظ و نقش تکرار شود به آن نقش، تکرار می‌گویند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲) واژه‌های «پستچی، برانداخت و اجرا» همگی فرایند واجی کاهش دارند.

گزینه ۳) الگوی هجایی «نیک‌خو» و «مهرجو» متفاوت است.

نیک‌خو: ن + ی + ک + خ + و = صامت + مصوت بلند + صامت + صامت + مصوت بلند

مهرجو: م + ه + ر + ج + و = صامت + مصوت کوتاه + صامت + صامت + صامت + مصوت بلند

۱۲۸) (ج تشبیه: شراب عشق / الف) اغراق: دریای خون / ب) تشخیص: رقص مرگ / د) کنایه: ۱- دستم بگیر ۱ ۲ ۳ ۴

۲- بگیر دست درویش پیر: هر دو کنایه به معنای «کمک کردن» است. ه) واج آرایبی در حرف د

۱۲۹) در این گزینه آرایش قافیه‌ها به صورت درست به کار رفته است چون در هر دو بیتی قافیه‌ها در مصراع زوج ۱ ۲ ۳ ۴

می‌آید و با دو بیتی دیگر متفاوت است.

۱۳۰) در این گزینه شاعر برای از دست دادن کسی افسوس می‌خورد حال آن که در گزینه‌های دیگر چون بیت ۱ ۲ ۳ ۴

مورد سؤال بر ناپایداری دنیا تأکید شده است.

۱۳۱) در این گزینه شاعر از «یاران ناموافق» شکایت دارد در حالی که در گزینه‌های دیگر بر استعانت از یاران ۱ ۲ ۳ ۴

تأکید شده است.

۱۳۲) در این گزینه مانند بیت مورد سؤال «توصیف غروب خورشید» مطرح شده است. در حالی که در گزینه‌های ۱ ۲ ۳ ۴

دیگر «توصیف طلوع خورشید» است.

۱۳۳

۱ ۲ ۳ ۴

این شعر از سروده‌های آقای دکتر مهدی حمیدی شیرازی و در قالب چهارپاره است.

نکته: چهارپاره یکی از قالب‌های شعری است که در آن چند بند که هر کدام دو بیت دارد، پشت سرهم می‌آیند. نام دیگر چهارپاره «دوبیتی پیوسته» است.

۱۳۴

۱ ۲ ۳ ۴

در پاسخ این تیپ از سؤالات مبحث آرایه‌های ادبی همیشه با آرایه‌هایی شروع می‌کنیم که جواب قطعی دارند و جزء آرایه‌های ساده هستند؛ مثل: جناس - تضاد - پارادوکس. بعد سراغ آرایه‌های معنوی دشوار مثل ایهام و مجاز می‌رویم. البته آرایه حس آمیزی هم جزء آرایه‌هایی است که خیلی مشخص است و زود جواب را برای ما مشخص می‌کند.

چشم سمت چپ	} چپ	} الف) ایهام در کلمه چپ و راست موجود است:
چشم کج بین و احول		
چشم سمت راست	} راست	
صحیح و سالم و استوار		

ب) مجاز ← «سر» مجازاً اندیشه و فکر و خیال

ج) حس آمیزی ← افغان رنگین بلبل

د) جناس تام ← «زاد» } در مصراع اول: توشه و آذوقه
 در مصراع دوم: زاییده شدن و تولد

ه) تشبیه ← خورشید حسن اضافه تشبیهی است.

۱۳۵ شرح گزینه‌ها:

۱ ۲ ۳ ۴

آینه	← استعاره	} (۱)
زنگار	← استعاره	
رخ آینه	← اضافه استعاری	} (۲)
گلبرگ	← استعاره	
سُنبل	← استعاره	

(مجموعاً ۳ استعاره)

(مجموعاً ۲ استعاره)

زلف - مو؛ سنبل از استعاره‌هایی پرکاربرد در ادبیات غنایی است

(۳) (۵ استعاره)، ژاله ← اشک / نرگس ← چشم / گل ← صورت و چهره / تگرگ ← اشک / عناب ← لب؛ در این بیت کلمات استعاره جزء استعاره‌های پرکاربرد ادبیات فارسی به شمار می‌رود.

(۴) (۳ استعاره) دست تقدیر - دامن شب - رخ روز هر سه اضافه استعاری هستند.

در ترکیب‌های اضافی که رکن اول آن‌ها (مضاف) یکی از اعضای بدن انسان یا حیوانات و یا یکی از ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری انسان‌ها باشد و بتوان رابطه شباهت را هم بین ۲ کلمه (مضاف و مضاف‌الیه) برقرار کرد، اضافه استعاری ایجاد می‌گردد. مثال ← رخ روز؛ روز به انسانی تشبیه شده است که در کلام نیامده و فقط یکی از ویژگی‌های انسان (رخ) ذکر شده است یا دست تقدیر و دامن شب و ...

۱۳۶ شرح گزینه‌ها:

۱ ۲ ۳ ۴

(۱) آرایه‌های خواسته شده در این بیت استعاره و حس آمیزی است که به راحتی و با سرعت بالایی می‌توان آن‌ها را مشخص کرد ← خنده شیرین (حس آمیزی)، لعل ← استعاره از لب که از استعاره‌های پرکاربرد است

(۲) آرایه‌های این بیت کمی سخت است چون هر دو آرایه معنوی است، اما کلمه «کام» یکی از مجازهای بسیار پرکاربرد اشعار فارسی است که می‌شود مجازاً (دهان) چون کام در اصل لغت یعنی (سقف دهان)، ایهام هم در همین کلمه است، کام

۱ - دهان (سقف دهان)
 ۲ - آرزو - خواسته

۳) در این بیت جناس تام بین مردم مصراع اول (در معنای مردمک چشم) و مردم مصراع دوم (به معنای خلق و مردم) موجود است اما تشبیه ندارد. نکته: در بررسی جناس حروف الحاقی کلمات مثل (ان - ی) را کنار می‌گذاریم.

۴) جناس ناقص اختلافی (ناهمسان) بین قامت و قیمت و مصراع دوم هم کلاً کنایه است از بی‌ارزش شدن سرو.

۱۳۷) ۱ ۲ ۳ ۴ در این سؤال ممکن است گزینه ۱ هم شما را به شک بیاندازد مبنی بر اینکه جواب سؤال است، اما با دقت

در مرتب کردن اجزای جمله می‌بینیم که «دل» به عنوان نهاد جمله جابه‌جا شده و جمله با حرف اضافه و متمم شروع گشته است.

اگر گزینه ۱ را مرتب کنیم می‌شود ← دل به دام زلف تو مبتلای ...

صورت مرتب شده گزینه ۲: مراد خاطر ما اگر از دستت برمی‌آید...

صورت مرتب شده گزینه ۴: تو به خانه ارباب بی‌مروت دهر مرو که ...

نهاد محذوف

۱۳۸) ۱ ۲ ۳ ۴ نقش دستوری ضمیر در گزینه ۱ متمم است (بر ما شرم باد از ...)

حرف اضافه متمم

۲ - سخن دوش او

۳ - دهان تو

۴ - دل من

ولی گزینه‌های دیگر نقش مضاف الیه دارند

۱۳۹) ۱ ۲ ۳ ۴ ای خاک، بس گوهر قیمتی در سینه تو است اگر سینه تو را بشکافند

جمله هسته حرف پیوند جمله وابسته

(در مجموع بیت دارای سه جمله است، چون «ای خاک» هم به عنوان منادا، یک جمله محسوب می‌شود.)

۱۴۰) ۱ ۲ ۳ ۴

نشود تا راه قلندری نیویی نشود تا رخساره بر خون دل نشویی
جمله هسته حرف پیوند، وابسته ساز جمله وابسته جمله هسته حرف پیوند جمله وابسته

اگر بیت بالا را معنا کنیم و مرتب سازیم راحت تر به جواب پی خواهیم برد.

نشود (امکان ندارد) تا زمانی که راه قلندری را نیمایی و امکان ندارد تا رخساره را به خون دل رنگین نکنی، از نظر شاعر رسیدن به حقیقت امکان ندارد تا زمانی که قلندر شوی.

در گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ «تا» حرف اضافه محسوب می‌شود.

۱۴۱) ۱ ۲ ۳ ۴ شاعر در این بیت می‌گوید باید در جنگ ادوات و سلاح‌های بیشتری تهیه کرد و با نیروهای آماده به میدان

رفت چرا که باعث ترس دشمنان می‌شود، اما ابیات دیگر از شجاعت و دلوری صحبت می‌کنند و اینکه مرگ نباید باعث هراس و فرار از میدان جنگ و جنگجویان گردد.

۱۴۲) ۱ ۲ ۳ ۴ ابیات گزینه‌های (ج) و (د) هر دو در نکوهش و سرزنش بندگی کردن به خاطر کسب جاه و مقام و خود را

بی‌ارزش کردن به خاطر درخواست‌های دنیوی است.

مفهوم بیت الف) از افرادی که کاری از دستشان بر نمی‌آید نباید توقعی داشت چون توانی ندارند.

مفهوم بیت ب) دعوت به قدرتمندی و توانمند شدن است که هر چه قدرتمندتر باشید با افراد بزرگ تری مرتبط خواهید شد.

۱۴۳) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه ب فدا کردن جان در راه وطن تأکید شده است.

در گزینه‌های دیگر:

۲) تأکید بر پیروی از تقوا و دانش در امور کشورداری

۳) تأکید بر اینکه مسئولین زورگویی قاضی و پادشاه با کیست؟

۴) تأکید بر پیروی از خدا، شاه و میهن

۱۴۴) ۱ ۲ ۳ ۴ کلمه (این سان) در این گزینه (مسند) است که با مرتب کردن اجزای جمله، به راحتی می توان به پاسخ رسید.

چنگیز به فرزندان و یاران گفت: اگر فرزند باید، باید این سان باشد. باشد
مسند حذف فعل به قرینه معنوی رخ داده است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: چو از پس آن دریای بی پایاب و از پس آن جنگ دشوار آسان بگذشت.
قید

گزینه ۲: از آتش هم کمی سوزند تر شد.
قید

گزینه ۳: اگر یک لحظه امشب دیر جنبد، سپیده دم جهان در خون نشیند.
قید

نکته: یکی از ساده ترین راه های تشخیص قید در جمله، حذف آن از ارکان جمله است.

۱۴۵) ۱ ۲ ۳ ۴ تنها در گزینه «۲» همه واژه ها درست معنا شده اند.

واژه هایی که معنای آن ها نادرست است:

موسم: هنگام، زمان / تازی: عرب / قبضه: یک مشت از هر چیز / التهاب: برافروختگی

۱۴۶) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه تشبیه «گنج سعادت» وجود دارد اما استعاره به کار نرفته است.

در گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: چرخ مینا ← استعاره از روزگار / شیشه ی عمر ← تشبیه

گزینه «۳»: دست سبو ← اضافه ی استعاری که تشخیص هم است / چو سبو ← تشبیه

گزینه «۴»: پر زاغ ← استعاره از موی سر / چو بلبل ← تشبیه

۱۴۷) ۱ ۲ ۳ ۴ گردباد ← تشبیه به سطری از دفتر عشق / دفتر سرگشتگی ← تشبیه / دامن صحرا ← تشخیص واستعاره /

واج آرایی در حرف «س»

توجه داشته باشیم که هر تشخیصی استعاره است اما هر استعاره ای تشخیص نیست.

۱۴۸) ۱ ۲ ۳ ۴ تشبیه ← «یوسف گل پیرهن»: در این ترکیب پیراهن یوسف به گل تشبیه شده / تلمیح ← به داستان

حضرت یوسف / جناس ← سر - در / مراعات نظیر ← جیب - پیراهن - گریبان

۱۴۹) ۱ ۲ ۳ ۴ حرف ربط وابسته ساز «که» جمله مرکب می سازد. بنابراین جمله نخست این بیت تا «گرفته بودم» جمله

مرکب است.

۱۵۰) ۱ ۲ ۳ ۴ جمله «منه از دست» جمله هسته در این گزینه است که مفعول آن حذف شده است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: «رختم از این جا ببرد» ← جمله هسته است که «رختم» در آن مفعول است.

گزینه «۳»: «آه از آن روز» ← جمله هسته است که نیازی به مفعول ندارد که بخواهد حذف شده باشد.

گزینه «۴»: «سامری کیست» ← جمله هسته است که نیازی به مفعول ندارد.

۱۵۱) ۱ ۲ ۳ ۴ تنها این گزینه است که کاملاً صحیح بیان شده است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: ملک الشعرا ی بهار و فریدون مشیری در این قالب سروده هایی دارند، اما رهی معیری خیر.

گزینه ۲: قالب چهارپاره برای طرح مضامین اجتماعی و سیاسی مناسب است، نه غنایی و اخلاقی.

گزینه ۳: رواج این قالب از دوره مشروطه است، نه سال‌های پیش از مشروطه.

۱۵۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه مانند صورت سؤال گدایی عامل رسوایی عنوان شده است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رسوایی مورد پسند است چون به درد گدا می‌خورد تا کاسه در دست بگیرد

گزینه «۲»: خواری عامل عزت و سربلندی ماست.

گزینه «۳»: در گدایی به مقام شاهی رسیدن.

در واقع همه گزینه‌ها به جز گزینه ۴ با بیت سؤال تقابل معنایی دارد.

۱۵۳) ۱ ۲ ۳ ۴ تناقض یا متناقض نما یا پارادوکس یکی از آرایه‌هایی است که خیلی سریع و بدون دردرس می‌تواند در

سؤالات آرایه‌های ادبی به کمک شما بیاید، در این بیت ترکیب «نظم پریشان» پارادوکس خیلی واضح است و تنها در گزینه ۲ این آرایه مطرح شده است و واج آرایی «الف» هم موجود است.

طایر فکر و دام اشتیاق هر دو تشبیه هستند. (البته اضافه تشبیهی)

۱۵۴) ۱ ۲ ۳ ۴ بیینی که در این گزینه آمده است می‌خواهد بگوید که انقراض سلسله خوارزمشاهیان نزدیک بوده است و

این موضوع ربطی به «تنهایی» ندارد.

۱۵۵) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم بیت سؤال و بیت گزینه ۴ در مورد ایثار و از جان گذشتگی انسان‌ها در راه خاک و وطن خود؛ محبت

می‌کند و هر دو مفهوم بیت مفهوم جان‌فشانی در راه وطن را مطرح می‌کنند.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: خسته بودن و به جان آمدن از عمر و زندگانی.

گزینه ۲: درد دل عاشق با خیال معشوق و خودش.

گزینه ۳: اشاره به ماندن در وطن و نکوهش ترک وطن دارد.

۱۵۶) ۱ ۲ ۳ ۴ مفهوم مشترک بیت (الف و د) این است که کسانی که به وابستگی‌های دنیوی تعلق خاطر نداشته باشند،

همیشه آسوده‌خاطر و خرسند هستند.

مفهوم بیت (ب): در مورد فقر و تهی دستی است که باعث خجالت و شرمندگی می‌شود.

مفهوم بیت (ج): ناامیدی و یأس را می‌رساند.

۱۵۷) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه تشبیه وجود ندارد / «لب دوختن» کنایه از سکوت کردن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشخیص ← ناله شاعر گل را بیدار می‌کند / تشبیه: چو بلبل

گزینه «۲»: «گهر ناسفته» ← استعاره از «اشک» / «لاله» ← ایهام دارد: (۱) گل لاله (۲) نوعی چراغ

گزینه «۴»: تضاد ← رفت - نرفت / تشبیه ← راه عدم

۱۵۸) ۱ ۲ ۳ ۴ تنها واژه‌ای که با غلط املائی نوشته شده است، «تبع» است که باید به صورت «طبع» نوشته شود.

۱۵۹) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه تضاد به کار رفته است (دوستان - دشمنان)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تعمیر (آبادانی) من در خرابی است.

گزینه «۲»: جمعیت (نظم) از پریشانی است.

گزینه «۳»: درد عین درمان شد.

۱۶۰) ۱ ۲ ۳ ۴ که ← حرف ربط وابسته ساز است؛ بنابراین جمله بعد از آن وابسته است.
بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این گزینه سه جمله هسته به کار رفته است ← بهار آمد - گلزار نورباران شد - چمن ز عشق رخ یار لاله‌باران شد
گزینه «۳»: در این گزینه هم دو جمله هسته به کار رفته است ← مصراع اول یک جمله و مصراع دوم هم دومین جمله هسته است.
گزینه «۴»: در این گزینه نیز دو جمله هسته به کار رفته که سهم هر مصراع یک جمله است.

۱۶۱) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه سه ترکیب وصفی به کار رفته است ← هر قطعه - این خاک - چه افسرها
بررسی:

گزینه «۱»: فقط یک ترکیب وصفی دارد ← اخترهای انبوه
گزینه‌های دیگر ترکیب وصفی ندارند.

۱۶۲) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه دوست داشتن دنیا و وابستگی به آن سرزنش شده است؛ اما در سه گزینه دیگر مانند بیت
مورد سؤال بر بی‌وفایی و بی‌ثباتی دنیا تأکید رفته است.

۱۶۳) ۱ ۲ ۳ ۴ این واژه درست معنا شده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: شایق: بلند

گزینه ۳: خوف: ترس

گزینه ۴: فروغ: نور و روشنایی

۱۶۴) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه، نقش واژه «فردا» درست آمده است.
بررسی موارد گزینه‌ها:

الف) کار فردا: مضاف الیه

ب) فردا بود ثواب و جزای تو بی‌شمار: قید

ج) فردا همه یکرنگ شود طالب و مطلوب: قید

د) فردا هنوز نیامده است: نهاد

۱۶۵) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه، قید وجود ندارد.
سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: آسان

گزینه ۲: خروشان - ژرف - بی‌پهنا - کف آلود (همه این واژه‌ها قید هستند).

گزینه ۳: یک لحظه، دیر، امشب و سپیده‌دم، قید هستند.

۱۶۶) ۱ ۲ ۳ ۴ واژه «تازی» به معنای عرب است.

۱۶۷) ۱ ۲ ۳ ۴ ویرایش غلط‌های املائی در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عزوجل

گزینه «۲»: غلتیدن امواج

گزینه «۴»: اذن و خواست

۱۶۸) ۱ ۲ ۳ ۴ در این گزینه، تشبیه وجود دارد. «دست شستن از جهان» به «آب حیات» و «پانهادن به هوا» به «تخت سلیمان»
تشبیه شده است؛ اما استعاره در این بیت وجود ندارد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: استعاره ← دهان غنچه / تشبیه ← لبان لعل

گزینه «۳»: استعاره ← چشم نرگس / پیراهن گل تشبیه ← یوسف گل

گزینه «۴»: استعاره ← خاموشی برای صدف / تشبیه ← چون خار و خس، صدف مخزن اسرار است.

۱۶۹ (۱ ۲ ۳ ۴) در این گزینه، متناقض نما وجود ندارد؛ اما «اشک» به «گوهر» و «چشم» به «ساحل» تشبیه شده است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استعاره ← سینه زمین - لب زمان / تشبیه ← چشمه فریاد - صاعقه عشق

گزینه «۲»: عالم ← مجاز از مردم / کام ← ایهام دارد: ۱ - آرزو - ۲ - دهان

گزینه «۴»: جناس ناهمسان ← قیمت و قامت / کنایه ← قیمت چیزی را بردن: کنایه از باارزش بودن

۱۷۰ (۱ ۲ ۳ ۴) در این گزینه، واژه «امروز» نقش مضاف‌الیه دارد اما در گزینه‌های دیگر، در نقش قید به کار رفته است.

۱۷۱ (۱ ۲ ۳ ۴) در این گزینه، شاعر بر ناامیدی و غم تأکید کرده است؛ اما در گزینه‌های دیگر، سخن از نابودی و تباهی است.

۱۷۲ (۱ ۲ ۳ ۴) در این گزینه، سخن از وابستگی است؛ اما در گزینه‌های دیگر، بر وارستگی تأکید شده است.

۱۷۳ (۱ ۲ ۳ ۴) در این گزینه، شاعر می‌گوید «روی پای خودت بایست و استقلال داشته باش»؛ اما در گزینه‌های دیگر می‌گوید «تکیه بر اصالت خانوادگی» بی‌فایده است و «باید هنر داشت».

۱۷۴ (۱ ۲ ۳ ۴) ترکیب‌های اضافی:

۱ - خورشید من / ۲ - بهار من / ۳ - صبح امید / ۴ - امید من / ۵ - دلم / ۶ - چهره تو / ۷ - گرمی من / ۸ - آتش مهر / ۹ - مهر تو

توجه داشته باشیم که در عبارت «مرا گرمی» نوع «را» فک اضافه است؛ پس صورت روان آن «گرمی من» است.

۱۷۵ (۱ ۲ ۳ ۴) در این گزینه فقط یک ترکیب اضافی دیده می‌شود: «مجلس آزادگان»

در این بیت «زخم بسیار» ترکیب وصفی است.

۱۷۶ (۱ ۲ ۳ ۴) در این بیت ترکیب اضافی به کار نرفته است. مصراع اول چنین است: «بند بر پای، تحمل چه کند گر نکند»

در واقع معنی این بیت می‌شود: کسی که پایش را بسته‌اند چاره‌ای جز تحمل درد ندارد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

(۲) تشنگان بادیه - جان تشنگان (تشنگان را جان به لب: جان تشنگان / در واقع «را» فک اضافه است.)

(۳) دست تو - شمشیر غم - غم تو

(۴) بند غم - غم‌های جهان - دل من - بند تو

۱۷۷ (۱ ۲ ۳ ۴) اسب (بادیا) نابودکننده (عافیت‌سوز) عمیق (ژرف)

۱۷۸ (۱ ۲ ۳ ۴) دسترس: (کاهش [دسرس]) - سازندگی: (افزایش [سازنده + گ میانجی + ی])

زور آزمایی: (کاهش و افزایش [زور] زما + ی میانجی + ی) - سبزیجات: (افزایش [سبزی + ج میانجی + ات])

بازوان: (افزایش [بازو + و] میانجی + ان)

۱۷۹ (۱ ۲ ۳ ۴) بیت هشتم: استعاره از شفق و سرخی غروب خورشید

بیت دوازدهم: استعاره از میدان نبرد

۱۸۰ (۱ ۲ ۳ ۴) * تشبیه: بنای زندگی (زندگی: مشبه؛ بنا: مشبه‌به) / سیماب گون امواج (امواج: مشبه؛ سیماب: مشبه‌به)

* کنایه: بنای زندگی را بر آب دیدن: کنایه از زندگی را ناپایدار و سست دیدن / خیال به خواب دیدن: کنایه از فکر جدیدی در سر

○ _____

○ _____

***

△ _____

△ _____

***

□ _____

□ _____

۱۸۲) انقراض و نابودی حکومت و سلسلهٔ خوارزمشاهی

۱۸۳) جلال‌الدین خوارزمشاه را با این خصیصه‌ها توصیف می‌کند:

۱) غمخوار کشور و ملت ایران

۲) جنگجو و صف‌شکن

۳) سوزان و نابودگر

۱۸۴) مفهوم مشترک بیتِ «رهی معیری» و محتوای درسِ «در امواج سند»، ایثار و از خودگذشتگی برای میهن، داشتن حسّ وطن‌دوستی (ملّی‌گرایی) و حراست از خاک کشور است.

۱۸۵) این بیت به توصیف انبوهی سپاه مغول و مبارزه جلال‌الدین خوارزمشاه با سربازان مغولی می‌پردازد و بیان می‌دارد شاهزاده جلال‌الدین هر تعداد سربازان مغولی را می‌کُشت تعداد زیادی از مغولان، جایگزین آن‌ها می‌شدند.

۱۸۶) دکتر مهدی حمیدی شیرازی

ب ۱۸۷)

دکتر حمیدی شیرازی در شعر «در امواج سند» با زبانی روایی به ترسیم شهامت و پایداری سلطان جلال‌الدین خوارزمشاه فرزند سلطان محمد خوارزمشاه در برابر هجوم مغولان پرداخته است.

۱۸۸) شکل درست واژه‌های املائی:

غدر ← قدر

خورد ← خرد

قرص ← قرص

* واژهٔ غدر به معنی مکر و فریب است و از نظر معنایی و املائی با واژهٔ «ارزش» در متن سؤال متناسب نیست.

مثال: دنیا را قدر نهادیم و غدر آن را خوردیم
ارزش مکر و فریب

* از طریق رابطهٔ تناسب بین واژه‌های «لشکر» و «خرد» در می‌یابیم که شکل املائی «خرد» صحیح است.

مثال: همی رفت پیش اندرون مرد گرد سپاهی بر او انجمن شد نه خُرد

۱۸۹) سند: نام رودی بزرگ که از درّهٔ میان هیمالیا و قره‌قورم سرچشمه می‌گیرد و از درّه‌ای میان هند و افغانستان می‌گذرد و به دریای عمان می‌ریزد.

۱۹۰) الف) سینه‌مالان: سینه‌خیز، با حالت سینه‌خیز

قرص: گردی، جرم، گرده

ب) فروغ: روشنی، پرتو، روشنایی

خرگه: مخفف خرگاه، سراپرده، خیمه بزرگ

۱۹۱) وندی: کوهساران (کوه + سار + ان) - گردی (گرد + ی) - نیزه‌ها (نیزه + ها) مرگب: زعفران رنگ (زعفران + رنگ)

وندی - مرگب: سینه‌مالان (سینه + مال + ان) - نیزه‌داران (نیزه + دار + ان)

۱۹۲) الف) شکل مرتب شده بیت: قرص خورشید به مغرب سینه‌مالان پشت کوهساران نهران می‌گشت.
 مضاف‌الیه قید مسند

ب) شکل مرتب شده بیت: روی روشن روز در سیاهی به زیر دامن شب نهران می‌گشت.
 نهاد مضاف‌الیه متمم

۱۹۳) الف) تشخیص و استعاره: روی روز (چهره روز) - دامن شب: اضافه استعاری و تشخیص

ب) تشبیه: گرد زعفران رنگ (گرد: مشبه؛ زعفران: مشبه‌به) / گرد زعفران رنگ استعاره از نور کم فروغ و زردرنگ خورشید به هنگام غروب

۱۹۴) نام دیگر قالب چهارپاره، دوبیتی پیوسته است.

۱۹۵) ان جمع: کوهساران - نیزه‌داران - مغولان - اختران - افسران

ان صفت‌ساز و حالت: سینه‌مالان - لرزان - خروشان - روان - رقصان

ان گذراساز: رهند (ره + ان + د): گذرا شده فعل رهید.

* دقت کنید «ان» در واژه «گران» جزئی از واژه است.

۱۹۶) معنی ابیات سؤال: هنگام غروب، دایره خورشید، سینه‌خیز و آرام در پشت کوه‌ها پنهان می‌شد و انگار آفتاب زردرنگ غروب، مانند گرد و غباری از زعفران بر سر نیزه‌ها و سپاهیان نور می‌افشاند.

۱۹۷) براعت استهلال یا فضا سازی یا شگرف آغازی، آن است که سخنور و نویسنده، آغار سروده خود را طوری پرداخته کند که پیش زمینه مطلب اصلی سروده در آن گنجانده شده باشد. یعنی خواننده با خواندن چند بیت آغازین شعر به درون اصلی شعر پی ببرد.

۱۹۸) کنایه: ۱- نهران شدن روی زمین کنایه از فرا رسیدن شب و تاریک شدن هوا

۲- پنهان گشتن فروغ خرگه خوارزمشاهی کنایه از نابودی قدرت و عظمت سلسله خوارزمشاهی

ابهام تناسب: روی ۱- چهره (که در این جا قابل قبول است). ۲- بالا، فوق (در این جا قابل قبول نیست ولی با واژه «زیر» تناسب دارد).

واج آرایی: تکرار صامت / ر / در بیت اول

جناس ناهمسان: روی و روز (چون در همه حروف مشترک هستند و تنها در یک حرف اختلاف دارند).

۱۹۹) تضاد: روشن و سیاه / روشن و تاریک / روز و شب

مراعات نظیر: روز و روشن / شب و سیاهی

مجاز: خرگه مجاز از قدرت و عظمت، شکوه و جلال، حکومت

۲۰۰) الف) ترکیب وصفی یک مورد: روی روشن

ترکیب‌های اضافی: سه مورد: ۱- روی روز ۲- زیر دامن ۳- دامن شب

ب) بیت یک جمله دارد. شکل مرتب شده بیت:

روی روشن روز به زیر دامن شب در سیاهی نهران می‌گشت.

ج) نهران: مسند / زیر: متمم / سیاهی: متمم

۲۰۱) معنی ابیات: همانگونه که چهره درخشان خورشید در سیاهی شب ناپدید می‌شد، شکوه و عظمت خوارزمشاهیان نیز نابود

می‌گشت. (شب فرا می‌رسید و درخشش و عظمت خوارزمشاهیان از بین می‌رفت).

الف) ترکیب وصفی مقلوب: تاریک شب (شب تاریک)

۲۰۲

هسته صفت

ب) گروه اسمی در مصراع دوم: فروغ خرگه خوارزمشاهی
هسته

ج) آن: صفت / فروغ: نهاد / پنهان: مسند

۲۰۳ فرآیند کاهش: ۱- در آن ← دَ ران: کاهش آوایی حذف همزه

۲- خوارزمشاهی: واو معدوله در این واژه نوشته می‌شود ولی تلفظ نمی‌گردد. به همین دلیل کاهش آوایی دارد.

فرآیند افزایش: ۱- روی روشن: در ترکیب وصفی روی روشن میان دو مصوت، یک صامت افزوده می‌شود. مثل انرژی مثبت، هوای سرد و ...

۲- سیاهی: افزایش صامت «ی» (سی، یا، هی)

۲۰۴ الف) تازیک: لفظی است ترکی، تازی، غیر ترک به ویژه فارسی زبانان / جیحون: آمودریا؛ نام رودخانه‌ای در شمال افغانستان

که به دریاچه آرال می‌ریزد.

ب) پولاد: فولاد / رستاخیز: قیامت، محشر، رستاخیز

۲۰۵ الف) خوناب: خون آب، خون آمیخته به آب / شفق: سرخی آسمان هنگام و بعد از غروب آفتاب / شام: آغاز شب

ب) سیماب: جیوه

۲۰۶ الف) استاد: مخفف «ایستاد»، ایستادگی کرد / اهریمن: شیطان و ابلیس

ب) خُرد: اندک، کوچک / خود: کلاه خود، کلاه جنگی از جنس فلز که سربازان هنگام جنگ و تشریفات نظامی بر سر می‌گذارند.

۲۰۷ الف) افسر: تاج و کلاه پادشاهان، صاحب منصب

ب) تازی: عرب، عربی

ج) پایاب: جایی از رودخانه که بتوان از آن گذشت، گذار؛ بی پایاب: عمیق و بی‌گذار

۲۰۸ اغراق: جهان در خون بنشیند

مجاز: جهان مجازاً ایران، مردم ایران

کنایه: ۱- دیر جنبیدن کنایه از غفلت و کوتاهی کردن

۲- در خون نشستن کنایه از کشتار دسته‌جمعی مردم

استعاره: آتش استعاره از فتنه و جنگ، ویرانگری، کشتار و خونریزی

۲۰۹ الف) نهاد «دیر جنبد» جلال‌الدین خوارزمشاه است.

ب) منظور رود سند تا جیحون مجازاً کل ایران است.

ج) شاعر در ابیات سؤال، درنگ کردن در مقابله با دشمن را شایسته نمی‌داند، زیرا این کار سبب کشتار دسته‌جمعی ایرانیان به دست

مغولان می‌گردد.

۲۱۰ معنی ابیات سؤال: اگر جلال‌الدین امشب لحظه‌ای غفلت و کوتاهی کند فردا هم کشتار دسته‌جمعی صورت می‌گیرد و به خاطر

فتنه‌ها و ویرانگری‌های مغولان، خون ایرانیان از رود سند تا رودخانه جیحون در سراسر کشور جاری می‌شود.

۲۱۱ در ابیات سؤال، سه استعاره وجود دارد:

۱- دامن شام: اضافه استعاری (شام به انسانی تشبیه شده است که دامن دارد).

۲- دریای خون: استعاره از سرخی شفق و آسمان

۳- آفتاب: استعاره از «حکومت و قدرت» و یا «عمر»

۲۱۲ تشبیه: خوناب شفق: اضافه تشبیهی، شفق به خوناب مانند شده است.

کنایه: غروب آفتاب خویشتن را دیدن: کنایه از مرگ و نابودی قدرت خود را نظاره کردن
واج آرایبی: تکرار صامت / د /

مراعات نظیر: خورشید، غروب، شفق، شام

۲۱۳) وندی دو مورد: خروشان (خروش + ان) - بی پهنا (بی + پهنا)

مركب: سه مورد خوناب (خون + آب) - كف آلود (كف + آلود) - خویشتن (خویش + تن)

وندی - مرکب یک مورد: خون آلوده (خون + آلود + ه)

۲۱۴) الف: به خوناب شفق: متمم قیدی / به خون آلوده: مسند / ایران کهن: مفعول

ب: آتش: متمم / کمی: قید / سوزنده تر: مسند

۲۱۵) مرجع ضمیر «خویشتن» در بیت سؤال «جلال الدین خوارزمشاه» است.

۲۱۶) به چیزهای گذرا و ناپایدار دنیا دل مبندها چرا که خلیفه خواهد مرد در حالی که روزگار همیشه ادامه خواهد داشت.

۲۱۷) اگر توانایی و دارایی داری مانند درخت نخل بخشنده و کریم باش و اگر تهیدست هستی مانند درخت سرو آزاده و بی تعلق

باش.

۲۱۸) نیاکان: افزایش (نی + یا + کان)

آشنای دل: افزایش

دست چین: کاهش (دس + چین)

دوست داشتنی: کاهش (دوس داشتنی)

املاء، انشاء: کاهش (املا، انشا)

دست بند: کاهش (دس + بند)

۲۱۹) الف

کجروان: صامت میانجی: «واو»

نیکوان: صامت میانجی: «واو»

۲۲۰) ب

ب: دیده‌ای - آینه‌ام ← همزه

الف: رسوایی ← ی

۲۲۱)

○ _____

○ _____

× _____

× _____

△ _____

△ _____

□ _____

□ _____

۲۲۲) الف) معنای واژه‌های مشخص شده: نامور: معروف، مشهور، نام آور، نامدار

عزوجل: عزیز است و بزرگ

برومند: بارور، باثمر، میوه‌دار

(ب) آزاد: مسند

(ج) نوع «را»: نشانه حرف اضافه: حکیمی را پرسیدند ← از حکیمی پرسیدند.

(د) سعدی در حکایت درس به سرو صفت «آزادگی» داده است.

۲۲۳) معنای واژه‌های مشخص شده:

حکیم: دانشمند، انسان فاضل

نخوانده‌اند: نشمرده‌اند، ندانسته‌اند

ثمره: میوه، نتیجه، بر، بار

حکمت: علم، دانش، دانایی

۲۲۴) خدای: نهاد

هیچ: قید

۲۲۵) الف) یک فعل مجهول: پژمرده شود (صفت مفعولی فعل مورد نظر + شود)

* دقت کنید فعل «آید» در عبارت «به وجود آن تازه آید» فعل اسنادی به معنی «شود» است و نیاز به مسند دارد. (تازه: مسند)

(ب) ترکیب‌های وصفی: هر درختی - وقتی معلوم

* ترکیب‌های «وجود آن» و «عدم آن» ترکیب اضافی به شمار می‌آیند.

۲۲۶) هر دو مثال، به «آزادگی» و «بی‌ثمری» درخت سرو اشاره می‌کنند.

در مثال «الف» علت آزادگی درخت سرو را در بی‌ثمری و بی‌باری می‌داند. در این نگاه، چون سرو میوه‌ای نمی‌دهد نه شاد است و نه غمگین و این صفت در آزادگان یافت می‌شود.

در مثال «ب» علت بی‌ثمری سرو را در آزادگی و تهیدستی آن می‌داند. به این کاربرد شاعرانه (آوردن دلیل غیرواقعی برای اثبات امری) آرایه «حسن تعلیل» می‌گویند.

۲۲۷) ۵ واژه: حکیمی (حکیم + ی)

چندین (چند + ین)

نامور (نام + ور)

برومند (بر + اومند)

ثمره‌ای (ثمره + ای)

۲۲۸) ۵ واژه: درختی (درخت + ی)

وقتی (وقت + ی)

گاهی (گاه + ی)

وقتی (وقت + ی)

آزاده‌گان (آزاد + ه + ان)

* واژه «ثمره» ساده است.

۲۲۹) الف) معین: مشخص، مخصوص، مقرر

(ب) عدم: نیستی، نابودی

(ج) آزادگان: انسان‌های وارسته

۲۳۰) آنچه: متمم

دجله: نهاد

خليفة: متمم

۲۳۱) ب: قطعه: طرز قرار گرفتن قافیه‌ها در قطعه:

- × _____
× _____

۲۳۲) ۱- دل نهادن: کنایه از علاقه‌مند شد و دل‌بستگی پیدا کردن

۲- ز دست بر آمدن: کنایه از توانایی انجام کاری را داشتن

۳- ز دست بر نیامدن: کنایه از توانایی انجام کاری را نداشتن

۲۳۳) در بیت سؤال دو تشبیه وجود دارد:

تشبیه ۱: چو نخل باش کریم

مشبه: تو محذوف / مشبه‌به: نخل / ادات تشبیه: چو / وجه شبه: کریم بودن

تشبیه ۲: چو سرو باش آزاد

مشبه: تو محذوف / مشبه‌به: سرو / ادات تشبیه: چو / وجه شبه: آزاد بودن

۲۳۴) مفهوم بیت: سفارش به بخشندگی و آزادگی

۲۳۵) الف

«ت» جهش ضمیر دارد و مضاف‌الیه است. گرت ز دست بر آید ← اگر از دست تو بر آید.

ورت ز دست نیاید. ← و اگر از دست تو نیاید.

۲۳۶) مفهوم بیت عدم وابستگی و تعلق به دنیا

۲۳۷) سعدی شیرازی

۲۳۸) چهارپاره یا دویتی پیوسته

۲۳۹) مشروطه - غنایی

۲۴۰)

○ _____

○ _____

* * *

△ _____

△ _____

* * *

□ _____

□ _____

۲۴۱) شاعران که چهارپاره سروده‌اند: ملک‌الشعرای بهار - فریدون توللی - فریدون مشیری - رشید یاسمی

۲۴۲) الف) ج: میوه‌جات - بدلی‌جات - طلاجات - ترشی‌جات - سبزیجات

ب) ی: همایی - روستایی - آشنایی - دانشجویان - بیفشانی

ج) و: ابروان - بانوان - زنان - گیسوان - آهوان

۲۴۳) الف) گ: زندگی - ویژگی - هفتگی - پختگی - بچگی - ستارگان

(ب) همزه: نکته‌ای - نامه‌ای - همزه‌ای - خانه‌ای - جمله‌ای - خنده‌اش - گریه‌ام

۲۴۴) از چهرهٔ جلال‌الدین اشک سرازیر می‌شد و زندگی را نابود شده و ناپایدار می‌دید.

با نگرستن به امواج لرزان و سفید و بی‌قرار رودخانه، فکر تازه‌ای به ذهنش رسید.

۲۴۵) برای پاسداری از هر وجب خاک این سرزمین، چه سرداران بسیاری جان باخته‌اند.

خدا می‌داند که از سر عشق و علاقه به وطن خود، خون چه تعداد شاهان و فرماندهان دلور بر زمین ریخته شده است.

۲۴۶) الف

مفهوم بیت «ب»: ایستادگی ایرانیان کهن در برابر نیروهای متخاصم (قدر وطن را دانستن)

۲۴۷) زندگی را بسیار سست، بی‌پایه و فانی می‌دید (از زندگی و زنده ماندن قطع امید کرده بود).

۲۴۸) وطن‌دوستی و میهن‌پرستی؛ ترجیح پاسداری از وطن بر زندگی خود؛ ستایش مبارزه و جان‌فشانی برای حفاظت از کشور و نیز

آگاهی از این مطلب که گذشتگان ما برای حفاظت از وطن، بسیار مجاهدت‌ها و جان‌فشانی‌ها کرده‌اند.

۲۴۹) الف) در آن «دریای خون» در قرص خورشید / غروب آفتاب خویشتن دید ← شفق = سرخی غروب خورشید

ب) در آن «دریای خون» در دشت تاریک / به دنبال سر چنگیز می‌گشت ← میدان نبرد

۲۵۰) بیانگر انقراض و نابودی سلسلهٔ خوارزمی است.

۲۵۱) موج ← «کوه» (از امواج گران کوه از پی کوه) // موج ← «نیش» (ز هر موجی هزاران نیش می‌رفت) // موج ← «سیماب

(جیوه)، (در آن سیماب‌گون امواج لرزان) // رود ← «سدّ روان» (از این سدّ روان، در دیدهٔ شاه)

۲۵۲) رو به نابودی رفتن عظمت ایران زمین و نیز پایان یافتن توان و زندگی خود.

۲۵۳) مقاومت و پایداری در برابر سپاهیان چنگیز و این‌که با شجاعت و به راحتی توانست از رود عبور کند.

۲۵۴) حملهٔ سپاه مغول و کشتار ایرانیان ← (تُرک: مغولان // تازیک: غیر تُرک = فارسی‌زبانان = ایرانیان)

۲۵۵) فعل «گشت» در بیت اول اسنادی است و واژهٔ نمان، نقش مسندی دارد.

و اما در بیت دوم «می‌گشت» فعل غیراسنادی است به معنی جستجو می‌کرد.

۲۵۶) الف) ابدال در مصوّت: نمی‌شود ب) ادغام: زودتر پ) کاهش: اجرا

۲۵۷) الف) کاهش: اجرا ب) ادغام: زودتر

پاسخنامه کاپری

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴
۳۳	۱	۲	۳	۴

۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴
۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴

۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴
۷۳	۱	۲	۳	۴
۷۴	۱	۲	۳	۴
۷۵	۱	۲	۳	۴
۷۶	۱	۲	۳	۴
۷۷	۱	۲	۳	۴
۷۸	۱	۲	۳	۴
۷۹	۱	۲	۳	۴
۸۰	۱	۲	۳	۴
۸۱	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۳	۱	۲	۳	۴
۸۴	۱	۲	۳	۴
۸۵	۱	۲	۳	۴
۸۶	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴
۹۶	۱	۲	۳	۴
۹۷	۱	۲	۳	۴
۹۸	۱	۲	۳	۴
۹۹	۱	۲	۳	۴

۱۰۰	۱	۲	۳	۴
۱۰۱	۱	۲	۳	۴
۱۰۲	۱	۲	۳	۴
۱۰۳	۱	۲	۳	۴
۱۰۴	۱	۲	۳	۴
۱۰۵	۱	۲	۳	۴
۱۰۶	۱	۲	۳	۴
۱۰۷	۱	۲	۳	۴
۱۰۸	۱	۲	۳	۴
۱۰۹	۱	۲	۳	۴
۱۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۱۹	۱	۲	۳	۴
۱۲۰	۱	۲	۳	۴
۱۲۱	۱	۲	۳	۴
۱۲۲	۱	۲	۳	۴
۱۲۳	۱	۲	۳	۴
۱۲۴	۱	۲	۳	۴
۱۲۵	۱	۲	۳	۴
۱۲۶	۱	۲	۳	۴
۱۲۷	۱	۲	۳	۴
۱۲۸	۱	۲	۳	۴
۱۲۹	۱	۲	۳	۴
۱۳۰	۱	۲	۳	۴
۱۳۱	۱	۲	۳	۴
۱۳۲	۱	۲	۳	۴

۱۳۳ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۳۴ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۳۵ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۳۶ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۳۷ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۳۸ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۳۹ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۰ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۱ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۲ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۳ ۱ ۲ ۳ ۴

۱۴۴ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۵ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۶ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۷ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۸ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۴۹ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۰ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۱ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۲ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۳ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۴ ۱ ۲ ۳ ۴

۱۵۵ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۶ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۷ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۸ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۵۹ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۰ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۱ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۲ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۳ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۴ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۵ ۱ ۲ ۳ ۴

۱۶۶ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۷ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۸ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۶۹ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۷۰ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۷۱ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۷۲ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۷۳ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۷۴ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۷۵ ۱ ۲ ۳ ۴
۱۷۶ ۱ ۲ ۳ ۴